

GAZDASÁGI LAPOK

11. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Márczius 17.

Szuperfoszfát- műtrágyákat

a legolcsóbb napi árakon szállít a

„KLOTILD“ Első Magyar

Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V., Nádor-utca 4. szám.

Szuperfoszfátot, = Stassfurti kainitot, = Stassfurti kálitrágyasót 40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyafélét

azonkívül rézgáliczot (98—99%) elismert
kifünő minőségben
legolcsóbban szállít a

„HUNGARIA“ és műtrágya-, kénsva- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

A Szegedi Kenderfonógyár Részv.-Társ. Szegeden

ajánl legjobb minőségű

manila kévekötfonalat aratógépekhez

kilogrammonként cca 360 méter hosszban, melyből a múlt
évben is uradalmaknak és aratógépgyárosoknak jelentékeny mennyisé-
geket szállított métermázsánként 125 korona árban bármely
szükségleti állomásra bérmentve szállítva. — Ajánl továbbá már évek
óta legjobban bevált

gőzeke - sodronykötelet

legjobb angol acélsodronyból, valamint mindennemű gazdasági kötélárut.

Tavaszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és
legolcsóbb foszforsavas mű- trágyája. — Kivánára szak-
munkákkal és áraján- lattal készegeesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!

ممنوع من البيع في كل مكان Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legújtonyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,
boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskaavágók, répvágók, kukorica-morszolók, darálók
örlömlékek, egytázas acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek

GYARTSUNK MÉSZHOMOKKÖVET!

A BERNHARDI-féle

sajtókkal és görgőművel

a mézhomokkövek egész új iparága létesült.
E leggyeszterubb eljárással a legszilárdabb és leg-
olcsóbb mézhomokkövek állíthatók elő.

Nagy nyereséget nyújtó vállalat.

A Bernhardi-féle rendszer szerint egyszerűen
berendezett gyárak hazánkban is léteznek, melyek
megtekinthetők s a vállalatról pontos tájékozást
nyújtanak. Prospektussal és mintakövekkel szolgál:

DR. BERNHARDI SOHN G. E. DRAENERT

Alapították 1854. gépgyára Alapították 1854.

EILENBURG (87), Lipcse mellett.

Érdeklődség a RÖCK ISTVÁN özéggel
BUDAPEST, I., Budafoki út.

Érdeklődséget EILENBURGBA vagy pedig
BUDAPESTRE intézendők.

Heucke A. Hausneindorf gőzeke-gyár kitünő rendszerű gőzeke-készleteit

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapítós KÖRVMICS LÁSZLÓ
1846-ban.

MEZOGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Gazsunk mező gazdaságunkba
helyes irányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap azelőtt részelt közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési
pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Arjegyüket ingyen és bérmentve,
Hirdetési mellékletük jutányos árban fogad-
lanak el.

☛ Telefon: 623. ☛

TARTALOM.

	Lap
Nemzet. — Y. —	187
Társas. Kérdés a földért. — Agh Endre. —	198
Még néhány szó a családokról. — Fehér Zoltán. —	189
A levélrózsa gazdasági föltelek és az akadémiák elnöviselői. —	201
A földműves iskolák ügyében. — Rédy István. —	202
Az endrélyi gazdasági egyeslet egy éve. — Tokaji László. —	202
Autómobil szállók. —	202
Vészének múltú kímélt földjeztése. —	208
A szőlő melege. — Ballay. —	208
Könyvtársaságok. —	204
Új gazdasági könyv. — Gazdák könyve. — Három száz önéletrajz. —	204
Kérdések és feleletek. —	204
Kérdések: Legjobb pajdimentum telénistállóba. M. A. — Gyéplésztés. P. Ö. Kivesező szőlő olvá- nyok. M. J. Melyik a legjobb kerevölő aratógép? Kiss Kálmán. —	204
Feleletek: A tej zsírtartalmának meghatározása. S. J. F. — Borjék elhullása. Nagy Sándor. — Bék- nyok elhullása. Dr. K. O. — Gyógyászati lehen idült hasmenés ellen. Dr. K. O. — Mennyi vizet alpnak a szőlőt szőlőműveléshez? S. J. F. — A balaton- szőlő termesztése. Nagy Dénes. — A mátrai gyümölcs- alk. M. — Mennyi napi szeszmentes és annak pénzbe- rése? Biró Gusztáv. —	204
Hírek. —	206
Apró sazközlemények. —	207

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Egy kis buzaáremelke-
dés. — A Balkán szerződés és az őrlési forgal-
om megújítása. — Miért kell nekünk a 10 írtos
buzaar. — A kormány küzdelme a kivándorlás és
a szakszervezetek ellen.)

Általános sopánkodás falvakban és váro-
sokban. Meddig fog még tartani a tél? Mert
már torkig vagyunk vele. Az elmúlt heten ki-
fogástalan decemberi volt az időjárás. Ke-
ményen fagyott és sokféle havazott. A siko-
kon ez a hó hamarosan elmul, de a hegyle-
ken odatapadt a többihez. Tömegek hó van
a hegyekben és a meddig az onnan el nem
meg meleg időre nem számíthatunk, mert
szakadtalanul dúl onnan lefelé a síkokra a hi-
deg légáram. Az Aldunán hajózás megnyil-
lára még sokáig kell várni. A Balatonon még
kövekkel terhelt szekerek járhatnak. A Maros
jégén a múlt héten egy gázdatársunk egy 810-
erőjű motorjával és cséplőgépet mindenközköz-
zat nélkül vontathatott át. A Dunán Oláhország
és Bulgária között áll a jég. Az Alpesokban és
a Kárpátokban, Erdélyben de Németország-
ban is rengeteg sok hó esett. Ilven körülmé-
nyek között a tavaszi vetés megnyitja nagyon
bizonytalan. Vannak kivételes helyek, a hol
már 15 nap előtt megkezdették a vetést. Ez
Szempceken (pozsonyi síkság) homokos vi-
déke, ott delutánonként már vetettek. A
hogyon most fest a klíma, hát József-napra leg-
főbb 1/2-1/2-ában az országunk fogjuk vet-
etni, de a túlnyomó rész talán csak a husvét

hetében fog kivonulhatni a négylábu armada-
val a földekre. Az ország közepében a gazdák
hite az, hogy József-nap előtt egy hét és
utána egy hét a legmegfelelőbb tavaszi ve-
tési idő. Ebből a legmegfelelőbb időből jól ki-
leszünk tisztítva. A munkáskezek teltségére
vannak kárhoztatva; sem gazdasági, sem ker-
tészeti, sem szőlőmunkák még meg nem nyil-
hattak. A szalmakazlak, feltűnően fognak,
mert a jóság az istállóra lévően kényserítve,
sok aljazót igényel. A tyúkok fősvénykednek
a tojással, holott más években ilyenkor már
jávában tojogattak. Tüzelője és szén fog-
nak erősen.

A hét elején végre megmozdultak a buza-
árak és pár hatost emelkedtek. Az emelke-
désre Amerika adta meg a lökést. Amerika-
ban rovakárokat észleltek nagyobb mérték-
ben, főleg Texas és Oklahoma államok ve-
tési között. De a jó kiviteli kereslet és Argen-
tina termésének csöklyéjére becsüle is
hozzajárultak az osztózáshoz. Mi azonban
azon véleményben vagyunk, hogy Nyugat-
Európából várhatunk erőteljesebb lökést,
hogy ha ki fog világlani mekkorák a karok,
melyeket a fagyok a nem télálló buzában
okoztak. Ma még ezt nem tudják megítélni a
termelők, mint azt a külföldi szaklapok ír-
ják. De aggodalmaikat nem titkolják. De akár
igy, akár úgy, Magyarországon a buzaárak
csak akkor fogják elérhetni a kellő magassá-
got a 10—11 írtos áratat, a minők Európa
vámvall védett országaiban vannak, hogy ha
a buzaárak minden eszközzel redukál-
ják. Egy okos őrlési forgalom, a mely csak a
liszt-exportot fokozza a nélkül, hogy a buza-
importot elősegítene, erős állatvédelmi poli-
tika, a mely ösztönözzön az állattartásra és
igy a takarmánytermelésre a buzaárak
rovására, továbbá annak betetőzéséül egy
buzatermelést megszorító cartell lennének
hivatva azon fölteség megszüntetésére, a mely
a közös vámterület piacán elhelyezést nem
talál. Mi nem fogunk megszűnni agtalmi
mindaddig, a míg csak meg nem mozdulnak a
gazdák nagy tömegei s ha talán unalmasak
is leszünk a sok ismételtetés miatt, de le-
küzdvé a ezel üdvözögét és nagyságát ezzel
törödni nem fogunk.

Az őrlési forgalom megújítását azonban a
mi malomérdekelteink másként képzelik.
Malomkéreink nagy reményeket táplálnak
arra nézve, hogy az őrlési forgalom újra helyre-
lesz állítva. Ugy látszik abban bizakodnak,
hogy a Balkán államokkal, Szerbia, Románia

és Bulgáriával képtelene leszünk másként
szerződést kötni, csak úgy, ha az őrlési forgal-
mat visszaállítjuk, vagyis hogyha a minima-
lis buzaárakat kerülő uton stornorozzuk.
Ebbe azonban Magyarország földművelési érde-
keinek szemmel tartásával bele nem lehet.
Azt képzelik a malomkörök, hogy a magyar
gazdák hátán lehet a fát vágni? Arról ne is
álmozdazzanak. Ha vannak malomérdekek,
vannak gazdái érdekek is és előbbiek az
utóbbiak mellett már szóba sem jöhetnek.
A malomrésvények arra a hirre, hogy ilyesmi
készül, már is emelkednek. Gazdák résen le-
gyenek!

Nekünk gazdáknak a gazdasági munkás-
kérdés megoldására és a kivándorlás megaka-
dályozására kell a 10—11 írtos buzaár. A mig
ezt el nem érjük, addig a népvándorlás és
ennek nyomában a munkás bérmozgalom
megszűnni nem fog. Hogy az ipar és bányászat
fizethesse az emelkedő munkabéreket, meli
a produktumok árát. Ezt kell nekünk is tenni,
de e mellett szükséges azt a mesterkéllyű atió-
kát is letérni, a melyek a kivándorlás és a
sztrájkokra népnölköt rábíriák. A kormány
fölsímerte azt, hogy micsoda nagy veszedel-
met rejt magában a Cunard Line-vel kötött
szerződés és úgy látszik, hogy e szerződés föl-
lesz bontva és más szerződéssel fölszerűlve,
a mely az ügynökök szabad gazdálkodásának
véget fog vetni. Most ez a garazdálkodás
határt nem ismer és ezt gr. Andrássy minisz-
ter is belátja, mit az is tanusít, hogy néhány
ilyen jól madára ráborította a vizes lepedőt.
A kivándorlás most már oly mérvetkét ölt,
hogy az ország természetes szaporodását
felülmúlja. Már elég volt az elnézésből. Az
állam alapjai rendülnek meg. Erősebb eszkö-
zökkel kell innuár a kérdéshez nyulni. Bám-
nió sikereket érjen el a kormányintézkedés
az ügynökök megrendszabályozása terén, a
siker teljes nem lesz, a mely a hadköteleseket
kiesztik és a mig a verbuláló leveleket
valahogy vissza nem tartják. Mert az ügy-
nökök most már Amerikából levelek után
dolgoznak. Az ismerős utján leveleket irat-
nak, a melyben 4—5 írt napszámot igények
a kivándorlónak. Az ily levelek egész falvakat
mozdítanak meg. Mindenekelőtt törvényeket
kell hozni a kivándorlásra csábítás ellen, akár
szóval, annak levélben történjen ez és a kor-
mányt felhatalozni arra, hogy az Amerika-
ból érkező gyanus leveleket felbontassa és
ha kivándorlásra csábítás van bennük, el-
kőbozza.

Gazdasági, főzelek- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél,

Budapest, V. kerület,
Alkotmány-utca 31. sz.

Arjegyüket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

A másik mesterkélte actió a szájrak szervezet, gr. Andrássy belügyminiszter végre szembeszállott a terrorral és vagy 40 szakszervezetet, köztük mintegy 30 gazd. munkásszervezetet feloszlatoit. Lett erre ribillió. A nemzetközi szociálisták nagygyűlést tartottak Budapesten és megfenyegették a kormányt. Többi között azzal is fenyegették, hogy szűk lesz a fumei kapu a kivándorlók rajára nézve. A két kérdés tehát összefügg. De hiába fenyegették. Az állam hatalma nem tűrhet meg egy nálánál nagyobb hatalmat maga mellett. A szakszervezetek mai alakjukban főn nem maradhatnak. A terror és az adószedésnek k kell kapcsolatiuk a szakszervezetek programjából. Sallus reipublicae suprema lex esto.

y.

Még egyszer a gazdasági cselektörvény-javaslatról.

Az előző számban megemlékeztünk azokról a főbb intézkedésekről, melyekkel az új törvényjavaslat a gazdát boldogítani akarja s a melyekre a sankcióit már a miniszterium, a cseledek antkettje és a gazdasági egyesületek elnökei megadták. Láthatjuk azokból, hogy az újabb agrár törvényhozás összes intézkedései nem hoztak annyi jót a gazdára, mint amennyi rosszal ez a javaslat a gazdát boldogítani akarja. Merész állítás: de igaz. Ugyanis kétségtelen, hogy az eddigi törvények a gazda jogát tisztázzák. De vegyük a legfontosabbat. Az aratókról szóló törvény a legtovább ért öleli fel. De mily óriási azoknak a kis- és nagyobb gazdáknak a száma, a kiknek még e törvény szükségök nem volt s a kik egész hétköznap megváltak az aratóikkal ezeltől is, most is! A cseledegyénpénztár fontossága óriási. De vajon minden gazda, vagy minden cseledt-e már e törvényvel? Korántsem. Amint hogy az másképp nem is lehet. Sőt még a kik közelebbi vonatkozásba jöttek a pénztárral, azok körében hallani panaszt is egyes nehézes eljárásokra, egyes oly esetekre, melyek igazságtalanoknak látszanak. Magamál is történt már ily eset. — Így végig mehetnénk a többi törvényeken is, azokkal szemben is ez az eset áll.

Az új cselektörvény-javaslat a gazdák összességére mérhetlen károsodással fog járni.

All ez úgy a kis- mint a nagyobb gazdára: mert hisz cseledet a kisebb gazda is tart. A gazdák összességére roppant terheket rak e javaslat, melyök kiszámíthatatlan horderejűek.

— Ne tessék mosolyogni. A gyakorlati gazdák ezt nem fogják tenni!

Ugyanis a gazdasági cseledek körében talán sehol, vagy mondjuk elenyésző csekély kivétellel, sem merül fel panasz — a lakáskérdést kivéve — azon intézkedések tekintetében, a melyeket e javaslat megszüntetni akar. Elégdetlen a cseledt azért, mert az most divat. Hallja, hogy a szájrakkal ki lehet vinni oly dolgokat, a melyeknek könnyű szerrel elérni nem lehet s így ő is a szájrakkal sorába akar lépni. Azt hiszik e böles törvény előkészítői, hogy az így kodifikálódó törvényvel a cseledek meglesznek elégedve? Nos, akkor alaposan csalódnak. Azok dupla bérrel talán meg volnának elégedve ideig ideig. De csak talán. Mert Uram! a mikor a szegény ember azt hallja unosuntalan ismételti mindenfelé, hogy «nem soká lesz már szegény ember» akkor az nem boldog, hogy ily szörény kívánásokkal béérje. A cseledt ember dolog nélkül — szeretne megélni. A fölemelt bér nem elégíti ki. Hiszen helyenkint harmaddal vagy felel is több a bér, mint az étlagok feltüntetik! s talán ott elégedett a cseledt? Tessék csak megnézni: bérmelelt akar. S ha megkapja a bérmelelt, talán akkor meg lesz elégedve? Hogyne! Újabb töböt akar. Probatum est. Ez most az uralkodó áramlat. Töböt, töböt s újra töböt. En mangant vient l'appétit.

Azok a szocialis olajcseppek, a melyektől az a törvényjavaslat csöpög, a cselednek nagyon, de nagyon kicsi segítséget nyújtanak. Oly keveset, hogy elenyésző csekély az ahhoz a mérhetlen kárhoz, amit a gazdának okoznak. A gazda annál jobban érzi ezt, mennél több a cseledje. Ezek helyzete csak nagyon, de nagyon keveset javul, oly keveset, hogy ahhoz képest a gazda sokkal töböt tud nyújtani, ha a «bérmelelt törvényhozási utón ki nem mondják. De e mellett szerencsétlenül teszik az egész ország gazdaközönységét, mert a cseledt követelése majd csak akkor tör ki eleménytrés erővel, ha lájadjak, hogy megmozdul az egész törvényhozói apparátus — az ő érdekében.

A gazda helyzete mindig nehezebb és

nehezebb. A fizetésjavítást a cseledség törvény nélkül kikényszeríti. Hátha még ez majd törvényhozásilag is ki lesz mondva! Számado gulyásom az idén körülbelül 200 korona fizetés felemelést préselt ki tőlem. Így már majd annyi lesz a fizetése, mint egy kisebb városi hivatalnoknak. No de ez még hagyján. Számado gulyásom csak egy van. De ha az egész cseledség a «stajgorálás» ösvényére lép, a mit e javaslat előkészít, mit teszünk akkor? A munkás-mizéria már ugy is elyiselhetetlen: helyenkint a cseledség egy jelentékeny része hiányzik: s mi lesz ha törvényre támaszkodva, követelnek töböt, s ezen az alapon törvényen kívül — töböt s újra töböt: s a végén még sincs elég cseledt! Nem, szántunk, nem vetünk, hanem csak marhát tartunk! Wäre der Gedanke nicht so verwünscht gescheit, man wär versucht ihn herzhlich dumm zu nennen!

Hát olyan lehetetlen egy oly törvény keretében segíteni a cseledt, ha már segíteni akarnak rajta oly irányban, a melyet maga sem kívánt eddig, hogy azzal a gazdának ne ártsunk? Nem akarom az utóbbi czikkekben felsoroltakat ismételn, de melyik gyakorlati gazda nem látja be, hogy ez a cselektörvény-javaslat a gazdára rosszabb — egy rossz teremelés, mert hisz ezt egy év alatt kiheverheti! Ha ez a javaslat a maga egészében nyilvánosságra jut, úgy az ómlólábakon járó gazdák tömege megmozdul mint a birami erdő: pedig azt hitték, az sem tud megindulni. Tessék egy oly törvényjavaslatot kidolgozni, oly intézkedéseket kodifikálni, melyek a gazda jogszerelemmel nem járnak. Ott van példának a dohányosok törvénye! Egy egész új törvényt alkottak vele, mely ennek dacára a fennálló jogviszonyokba nem ütökött!

Ez a törvény nem fog annyira ártani a nagybirtokosoknak, legalább direkt nem. Hisz az akárhányszor megadja mindazt, a miről most szó van, — anélkül ugyan, hogy a cselektörvényeival ezáltal jobbak volnának. Ártani fog a kis- és középbirtokosnak és bérletnek. El mondhatom, hogy ismerek vidéket (sőt gazdaságomban is ugy van), hol töböt adnak — a lakást kivéve — mint e javaslat kíván. Töböt pénzértékben kifejezve. De itt egy egész országról van szó! Egy egész ország gazdáirol!

TÁRCZA.

Küzdés a földért.

Irla: Ágh Endre.

A mikor ezeltől valami tíz esztendővel lent jártam a Virágos mentén, volt mit a kenyérré kenne Szabó Mózesnek is, az alsó, a felső szomszédjának is, mert esett esztendő, a mikor harmincz kalongya gabonát is behordott a földjérel. Nagy szó ez, olyan girbe-görbe országban mint a Virágos völgye hegyes vidéke. Jól is ment a sora s eszébe sem jutott volna akkor, hogy jöhet idő, a mikor ott kell, hogy hagyja az udvarházát s másfelé menjen kenyeret keresni.

Nyolcz esztendője lesz, hogy a Virágos mentén is megindult a komesszáció. A mely ksigazdának szerte-széjjel feküdt a földje, egy tagba hasították ki neki s egyinkémmásiknak jobb, legtöbbitének azonban olyan helyre jutott, a hol bizony nem köszönte meg. Így járt Szabó Mózes is.

Lábra kapott azután a faluban a pálinka ivás, az olyan újság olvasása, a honnan csak rosszat tanul a harisnyás ember s ezzel elége-

delenség és szegénység ütött tanyát a Virágos völgyében. A község eladta az erdeit, a havasait, később pedig, a mikor a nagy fűrésze kémenyei már okádták a fűstöt s az embereket ide csábították munkára, a gazdák is kezdtek eladogatni a földjeiket az új uraságnak. Természetes, hogy az eke szarvához szokott embernek nem valami nagyon izlik a gyári munka, meg a csekélyke napszám. Nem is sokáig bírtak ki, s minthogy nem volt más menekvésük, fogták a vándorbotot s elmentek, ki Oláhországba, ki meg a tengeren túlra. A kinek pedig még meg volt a földje, az leste a napot, a mikor arra ébred, hogy kihúzzák alóla. Így volt Szabó Mózes is.

Egyedül álló ember lévén, a kinek a szép- séges szép leányán kívül senkje e keres világban, — nem bírt a földjeivel, mert sem munkást nem kapott, sem állatot nem tart- hatott, nem lévén többit legelő; egyszer csak arra ébredt, hogy sem az adóját, sem a terheket nem volt miöl fizetni s el kellett, hogy adja előbb egy részét a földjének, utóbb pedig mind, hogy legalább az udvarházát megmenthesse. Pedig hogy szeretete a földet! Milyen gőrosösen ragaszkodott ahhoz!

A mikor egy nap az utolsó darab is elado-

dott, zokogva fordult az életerős ember a leányához:

— No, Esztí, most már mi is elmehetünk a többiti után, — mondotta.

A leány vigasztalni próbálta az apját.

— Nem baj, édes apám, majd megélnék mi is valahogy. Gazda elmegy a fűrészebe, én meg eljárök napszámba az új urasághoz, talán keresünk annyit, a miöl megelhesünk. Szabó Mózes felvágta a fejét a beszéd után s úgy mondta.

— A fűrészebe? Én, Szabó Mózes? No, csak azt várjátök, hátha éhen kell halnom. És nem ment. A leányát sem engedte napszámba, egy éltök a még megmaradt pénzhol egy ideig.

Egyszer azután, a mint a leánya szövö- gette a szép szőtteseket, eszébe jutott valami.

— Te, Esztí, van-e sok ilyen készen, mint a milyenneket most szövögetsz?

— Van, édes apám.

Készülj hát, elmegyünk.

És másnap már utra kerekedtek két nagy láda szőttessel Kolozsvár felé. S nem teltt bele egy hét, az egyik láda tartalmát mind eladták. Valami kétszáz forint arát. A másik ládával feljöttek Pestre. Itt sem ment nehe-

Magyar Czirokipar Részv.-Társaság

Sürgönyözim:
COLONIALE.

Budapest, V. ker., Váci-körut 32. szám.
Bankszámla a Magyar Kereskedelmi Részvény-Társaságnál.

TELEFON:
85—60.

A legelőnyösebb feltételek mellett szerződik olasz seprőzörök termeléseire egy vagy többit évre, melyre kamatmentes előleget is nyújt s mindennemű a termelésre vonatkozó utastással készségesen szolgál. Eredeti florenzi friss termésű vetőmagot a legmagasabb csiraképeséggel beszerzési áron bocsájt termelőknek rendelkezésére. Termelési útmutató könyvünket ingyen és bérmentve küldjük.

A lakáskérdés kontemplált megoldása nyilván lehetetlen. A háberi viszony több mint félszázada megcsúszott s gazdaságaink épületi leltára mégis vajmi szegényes. Pedig azóta épült annak jelentékeny kontingense: és most 10 vagy 15 év alatt pótoljuk a hiányt? Ugyan, tudják-e az urak, hogy mi a lehetetlen? Nos ez az. Mert a nagy uradalmak egy kis része e tekintetben már nem ad panaszra okot. De ad panaszra okot az őrségi hányada a gazdaságoknak, hol az anyagiak hiányzanak. Nos, tessék az anyagiak hiányát törvényhozással segíteni! Hisz a felfordulásra jóakaratu tanácsot ad a »Budapesti Napló« is. Az megmondja, hogy mi a baja a gazdasági munkásnak. Elmondja, hogy a gazda hogy zsarolja a szegény népet, hogy annak a rováására gazdasági (csak látnánk azt a gazdaságiat!), csak hogy ép azt nem mondja mindennap a gazdára, hogy: »delandam esse censeo«. A »Budapesti Napló« megadja az alapot a gazdasági újjászülésre a munkás szempontjából! De talán a törvényalkotóknak meg kellene azt is vizsgálni, hogy meg van-e ahhoz az anyagi alap is? A kivihető-ség lehetősége!

Boldog volna hazánk gazdasági cselédsége, ha két család egy nagy szobát kapna — ott, a hol a lakásvizonyok másképp nem engedik meg — s kettlen egy közös könyvtár. Megesedem, hogy ez még nem helyes, de már ez is őrségi haladás volna, — s a mellett ez is igen nagy költséget jelentene!

De kérem a »Gazdasági Lapok« utolsó számában cikkkező Riedl urat, ne tápláljon ily balga reményeket, hogy ha ez a törvény életbe lép: a bérese éjjeli ör lesz! — s azért előnyösebb a családjára a kettős lakás: hogy futó anyaggal jobban győzi magát, — ezért is kell a kettős lakás; vagy hogy a lopás meg legyen nehezítve, — ezért előnyösebb, ha többen laknak együtt! Oh kerem, az új törvény ki fogja mondani valamely formában, hogy a béres, béres; a kocsis, kocsis; az éjjeli ör, éjjeli ör. Mindenki a maga mesterségénél maradjon! Tessék éves éjjeli őrt fogadni, ha akarja a gazda, hogy éjjeli őre legyen. De meg a cselédnek meg kell adni a megfelelő nyugalmat. Értsük meg: ezt a törvényt mondja ki. Majd meglátom, kinek a bérese akar éjjeli ör lenni, mikor az ezt a törvényt támaszkodva tagadhatja meg: hisz ő béresnek szegődött.

Ez az ó hivatalos állása, s nem az éjjeli őrség. De meg a törvény a megfelelő nyugalmat biztosítja neki. A megfelelő nyugalmat pedig a béresnek az éjjeli őrség nem biztosítja. Oh a gazda nagyszerűen el lesz látva e törvényvel! Futóanyag megtakarításáról álmodozik Riedl ur? A törvény ki fogja mondani, hogy arról a gazda gondoskodni tartozik. Majd boldog lesz a cseléde, hogy azzal takarékoskodjék?! És Riedl ur fél, hogy a cselédei majd jobban fognak lopni? Jó lesz ezzel az inszultuálótól vigyáznunk! Az a béres, a kinek jogait a törvény ily kiterjedt mértékben védi, a kit majd főlemel e törvény a rabszolgaságból, (mert azt kell feltételeznünk, hogy abban van az a néposztály, a kiről ily kiterjedt s alapos módon akarnak gondoskodni s a kinek az érdekeiben a munkaadót a magánjogban nekie biztosított jogoktól is meg akarják részben fosztani), az a gazdasági alkalmazott — mert már nem is merem leírni, hogy béres, vagy cseléd — még becsületértési pert fog akasztani az ily minden alapot nélkülöző gyanúsítással!

De ismétlem: nem akarok a részletekbe menni. De rá kívánok arra még mutatni, hogy nem igaz az, miszerint a gazdasági cseléd 150—180 forintjában kerül egy évben a gazdának. Mert ez minden szociális igazság alapja. A közvetlen bérfizetés lehet, hogy ennyi. De azt a cselédet a gazdaságba el is kell hoztatni, ami, tekintve, hogy egy cselédre 5—6 szeker kell, legalább 25 forint kiadást jelent. A földjét meg kell szántani, természetét be kell hordani: ez mind pénzbe kerül. Tehén-s sertés-felgőt kell adni, ami mellett az esetenként a marhája által okozott kár fel sem számítható. Az egész negyedévi terményt előre kell kiadni, sokszor a pénzfizetést is előlegekben, ami nem egyszer elvesz, ha a cseléd időközben elmgoy. S mennyi jövedelme van a cselédnek a baromirtartásból, a sertés- s ott, a hol van, a tehéntartásból (nállam p. van 2 drb.) a kukorica s krumpli terméssel! E mellett családja napzámba is jár. Ünnepe s vasárnap rendszer dolgot nem végez s így fizetése illetve jövedelme körül 300 napra adódik. E mellett hány napot vesz el a betegsége?! Vajjon egy ipari vállalat van-e ily súlyos helyzetben? S mégis a gazda a legboldogabb most a széles Magyarországon! Az ő terheit kell emelni! Az első lépés meg is lesz így téve.

Vigyázzanak azonban az intéző körök. E reformok a jelen viszonyok között eles feje-
verek, a melyekre nem lehet támaszkodni!
Mert mint a spanyol mondja: »las bayonetes
son buenas para todo, menos para sentarse
sobre ellas. A bajonett mindenre jó, csak arra
nem, hogy rá üljünk.«
Ujmajori.

A tervbe vett gazdasági főiskola és az akadémiaak színvonalá.

A múlt héten megtartott szaktanácskoz-
mányon részt vett egyik gazd. tanügyi szak-
emberek az alább következő figyelemre
mélto kijelentéseket tette a szaktanácskoz-
mányon:

Bármiféle iskolánkról legyen szó, mindig
szem előtt tartandó a legmagasabb cél, hogy
hazánk szabad, gazdag és erős Magyarország
legyen.

Ezt a célt egy új legfelső fokú gazdasági
iskola akkor fogja munkálni:

1. ha a szakkavagó tudományokban tudós-
akadémiai, egyetemi műveltségű földbirtoko-
sokat, gazdálkodókat és gazdatisztekét nevel;
 2. ha a törvényeket alkotó, a törvényeket
végrehajtó és a törvények öröküeni szereplő
más szakmabelieknek — közigazgatási tiszt-
viselőik, bírák, ügyvédek, technikusok, keres-
kedők és iparosok, valamint az őstermelés
más szakembereinek, erdészek, bányászoknak
— alkalmat tud szolgáltatni a szükséges mező-
gazdasági ismeret elsajátítására;
 3. ha az 1. és 2. révén megteremteti tudja
közigazdasági boldogulásunknak okvetlenül
szükséges feltételét, hatalmas közölemény ke-
lekedésével azzal a felzélvel, hogy Magyarország
politikájában, a közigazdasági politika vezér-
szerepet kell, hogy játszák a mezőgazdasággal
az elsősorban;
 4. ha a mezőgazdasági szakintézményeknek,
iskoláknak, kísérleti állomásoknak stb., szak-
embereket nevel.
- A tervezett főiskola, illetőleg a tervezett
egyetem mezőgazdasági fakultása ezt a négy-
féle célt, a természet szerinti feladatait nem
munkálhatja a megkívánható és a hozandó
anyagi áldozattal arányban álló mértékben.
1. azért, mert nem akar gazdálkodókat,
gazdatisztekét nevelni, (t. i. az O. M. G. E.
legutóbbi gyűlésén történt nyilatkozat);
 2. mert kifejezett főcélja bizonyos hivatás-engedjék azoknak, a kiket a magyarok he-
lyett ott hoztak dolgozni a fűrészekbe s a
kik már lesték a Virágos völgye elszenyede-
sését.
- Csak Szabó Mózes gazdálkodott valahogy.
Ott fektet le s ott kelt fel a földje szőlőn,
a nagy cseréfa alatt. Sokszor egy héttel nem
vetődött haza.
- Turta a földet, vetette, aratta és őszült,
örögedett és — szegényedett. Ó már észre
sem vette mindezt, annyira elfoglalta a
mindennapi munka, a küzködés. — De a
leánya tudta.
- Mit kilöndök édes apám azokkal a
földdel? — vetette egyszer szemére, —
nincs azokon áldás. Adja el s menjen inkább
a fűrészekbe, ott könnyebb a munka.
- Szabó Mózes feleltemt.
- Nem megyek, leányom, oda nem me-
gyek. Tartogalom a földet, a míg lesz
megint annyi munka, a mivel utra kereked-
hetünk. Ha azt eladjuk s azon a pénzen
több jószágot, legelőt vehetök, szolgát tart-
hatok, majd meglátom, milyen könnyen el-
gazdálkodunk.
- És én vén leány maradok, ugy-e?
— Nem maradsz, leányom, nem. Majd
visszajön a Dénes.
- S azt hiszi édes apám, hogy ő elvesz

zen a vásár, sőt még jobb árt kaptak a szötte-
skért, mint ott; eladták mihamar s még
hátra volt a fél város, a hol nem jártak. Mit
tegyenek? Ha most volna portékájuk, annyit
szerezhetnének vele, hogy új életet lehetne
otthon kezdeni. A mint így tanakodva men-
nek az egyik úton végig, itt is, ott is a ki-
rakatokban szokásított olyan dolgokat lát-
tak, mint az ő portékájuk volt s a mellett még
olyan olcsón, hogy elámultak bele.

Nem sokáig gondolkozott Szabó Mózes —
határozott.

— Te, Eszti, vehetnének ezekből s úgy ad-
júk el, mintha oda hazuról hoztuk volna, —
szólt a leányának.

— Vehetünk, édes apám, — hagyta rá a
leánya.

— Okos észszel megkérdezhettek azt a
hatszáz forintot, a mit már szereztünk s
akkor visszamehetünk a Virágos völgyébe
— földet venni.

— Jó lesz, édes apám.

Az elhatározást tett követte s három hét
mulva vigan ilt Szabó Mózes a leányával a
vasutra, valami ezer egynehány forinttal
a zsebében.

Akkoriban nagyon olcsón lehetett földet
venni a Virágos völgyében. Mert mit ér a
föld olyan helyen, a hol legtöbbször parlogon

hever, mert nincs, a ki megmivelje, vagy a
min temérdek a teher?

Szabó Mózes azonban nem bánta. Feltette
magában, hogy azt, a mit most szerez, a két
kezével, az izzságos munkájával, de meg
fogja tartani, a mig csak él. És szerzett is
hamarjában valami öt holdat. Vett egy pár
tehenet is, hogy legyen, a mivel felszántsa,
bevesse.

Nagy ostendővel ezélt, a mikor újra
lent jártam, Szabó Mózes megint gazdál-
kodott.

Az Eszti még akkor is szép leány volt
és újból szövögette azokat a csoda szép
szötteket, a miket jó pénzzel fizetnek az
urak. De a lelkeben valami nagy szomorú-
ság, valami rejtelet bánat ülhetett, mert
mind halványabb lett és hervadt, mint osz-
szel a virág. A szövből mellett epedő,
bánatos dallok keltek ajkairól, azok a dallok,
a melyek valakit visszasírnak. — Lehet,
hogy ő neki is volt valakit siratni, mint anny-
nak a Virágos völgyében.

Mert szomorúan üresek, kihaltak itt a
falvak. Kinek a fia, kinek a leánya ment el
kenyeret keresni Oláhországba és ott el-
vesztieni a fiatalágot vagy a becsületet.
Elmentek egész családok, hogy üresen hagy-
ják az udvarházukat vagy pedig, hogy át-

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE

Központi Irgazgatás
Bécs, II., Handelsquai No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

beli hivatalnokok (attachék . . . közgazdasági előadók stb.) nevelése ;

3. mert az előbb 2. alatt felsoroltaknak éppen úgy, mint az attachéknak stb.-nek állása a szükséges gazdasági ismeretekkel a meglévő akadémiákkal és a meglévő és létesítendő egyetemekkel kapcsolatba hozandó gazdasági fakultások útján teljesen megvalósítható ;

4. mert a gazdasági szakoktatási felső intézmények részére csupán a szorosan vett gazdasági szaktanácsokat — állattenyésztés, növénytermelés, üzlettan, — nevelheti, a többi szaktanácsoknak *universális* jogi, kémiai, zoológiai stb., technikai, erdészeti stb. tanára lévén okvetlenül szüksége. Ugyanez áll a magasabb czélú kísérleti állomások szakembereire (vegyészek, zoológusok, bakteriológusok, technikusok stb.)

Mind Ezekért csak ahhoz a javaslatához járulhatok szavaival, mely egy szaktanács kormány élé terjesztett kérdőpontok első részében foglaltatik, megoldva azaz, hogy a budapesti és a kolozsvári egyetem mezőgazdasági (esetleg erdészeti) fakultással kibővíttetnék, illetőleg ezeknek az egyetemeknek filozófiai, természettudományi fakultásai ezen gazdasági intézettel gazdagítottak különböző európai és amerikai egyetem mintája szerint.

Arra az esetre azonban, ha a legilletékesebb fórum a gazdasági főiskola, illetőleg a gazdasági egyetem felállítását mellett döntene, a meglévő gazdasági akadémiák érdekében szükségesnek a következőkre felhívni az értekezlet figyelmét.

A valóságos akadémiái nivón álló szakiskolák, akár *akadémia*, akár *főiskola*, akár *fakultás*, izolált fakultás a nevik, ugyanezen nivón mivelik és tanítják tudományozásokat, mint az *universitásokba* egyesített fakultások.

Nálunk a jogakadémiát végzett jogászok és a teológiai fakultást végzett teológusok, ugyanolyan értékű minőséggel bírnak, mint az egyetemi jogi fakultását végzett jogászok és a teológiai fakultást végzett teológusok.

Valóságos gazdasági akadémiák a tulajdonképpeni mezőgazdasági tudományozásokat — állattenyésztés, növénytermelés, üzlettan — éppen úgy, mint az egyetemi tudományozások — jogi-, természettani-, technikai szakok — mezőgazdasági vonatkozású részét

a legmagasabb nivón kell, hogy műveljék és tanítsák. Őt ilyen gazdasági akadémiák van ez idő szerint s ezek közül négy csepeemkorát éli — éppen csak, hogy születtek.

Ha ez az öt gazdasági akadémia a kormányok megfelelő erkölcsi és anyagi támogatásával arra az utra tereltetik, mely a teljes kifejlesztésre vezetnek: az ország öt pontján fog egy-egy világotörvény épülni, mely ugyanannyi vidékre árasztva világot és melegeitő sugarait, a nagy közönség minden rétegének felhívni fogja figyelmét a mezőgazdaság jelentőségére, fontos hivatására. Ezeknek a sugaraknak kell kicsiráztatni és nagyra növelni a köztudatban azt a meggyőződést, kell életre kelteni azt a közvéleményt, mely Magyarországi politikai életében, a közgazdasági politika vezető szerepet kell, hogy játszódjék, a mezőgazdasági politikával az első sorban. Őt teljesen kifejlesztett gazdasági akadémia hatalmas emeltyűje lesz ugyanannyi város és vidék művelődésének, a társadalmi élet fellendülésének és a mezőgazdasága fölvirágzásának.

Ha a tervezett gazdasági főiskola, avagy a létesítendő gazdasági egyetem mezőgazdasági fakultása a meglévő gazdasági akadémiák fölé helyeztetik, a tudomány-szakok művelésének nivója és a tanított dolgában ezzel kimondhatnák, hogy az öt akadémia nem valóságos akadémiák vagyis a meglévő akadémiák nivója lesz állítatnák. Ha pedig a tervezett főiskola, illetőleg fakultás már magasabb, többre jogosító minőségű, nagyobb értékű diplomát fog adni mint az öt akadémia, illetőleg ha az öt akadémia diplomája nem lesz elegendő arra, hogy a birtokában levők — amint ezt az előttünk fekvő kérdőpontok szövegéből kiolvadni lehet — mezőgazdasági vonatkozású közhivatalokban, mint szakemberek tölthessék be helyöket, ha a meglévő akadémiák diplomája arra sem lesz alkalmas, hogy gazdasági egyleti tisztviselői állásra pályázhassék a birtokában levők, akkor a meglévő öt akadémia közül a magyaróvárának hatalmas szivgyökere lassanként el fog sorvadni, az új akadémia zsenge hajszálgyökerei pedig azonnal elszáradnak. Visszaélnék az értekezlet türelmével, ha a miérte körülmeny tartok szükségesnek hivatkozni. 1. Nem egyenlő nivójú, különböző értékű dip-

lomát adó iskola között nem fejlődhetik az a nemes verseny, melyet az előttünk fekvő kérdőpontok magyarász szövege — nagyon helyesen — szükségesnek nyilvánít. 2. Vétene saját érdeke ellen, fia érdeke ellen és a közérdeke ellen is minden szülő, aki értésigeti tett fiát nem abba az iskolába iratná be, melynek végzése után a magán gazdálkodás számára is kevés ember lesz, gazdatiszt lehet, de — ha tehetséges és viszonyai megengedik — gazdasági attaché is lehet.

Az előttem fekvő kérdőpontok nem jogosítanak fel feltételezni, hogy a tervezett főiskola, illetőleg fakultás diplomájával bírók nem versenyezhetnek az akadémiák által a magán-gazdálkodás számára a gazdatiszti pályára nevelt emberekkel !

A tervezett gazdasági főiskola, illetőleg gazdasági egyetem létesítését tehát csak abban az esetben támogatatom szavazatommal, ha a meglévő gazdasági akadémiák valóságos akadémiái nivón maradnak, ha azok teljes kifejlesztésre szükséges erkölcsi és anyagi támogatást nem fogja gyengíteni és ha teljesen egyenlő értékű diplomát fog adni.

A földműves iskolák ügyében.

T. Szerkesztő Ur !

Három évtizedem át állottam a földműves iskolák szolgálatában. Sokszor óhajtottam szólni, — de egy ma már az élok sorában nem levő, igen érdemes férfi iránti regard, tartott attól vissza. Ma megmondhatom már, hogy a kisdzakk szemponyjából, *közvetlenül ható* nagy értékű intézménynek nem ismerem el, a miniszterium minden ügybuzgósága dacára. A mi népünknek csakis a tanközelítéséggel kapcsolatos ismétlő iskola a megfelelő forma, a mely hogy jól vezetessék, igen is a földműves iskola tanszemélyete útján volna szorgalmazandó és irányítandó. A városokban tartott téli tanfolyamok ugyancsak helyes lehetők. Ébresztőleg hatnak, anélkül hogy elvonának otthonától az ifjút.

A módos gazdák fiaitól inkább elvárható volna, hogy végezzék a földműves iskolát, de hát ők a tudást még nem becsülik s éppen ezért csakis *előnyök nyújtása* útján, úgy mint a kereskedelmi iskoláknál tapasztalható (egy éves önkényesség) kellene megpróbálni a be-

minden nélkül? Hogy egy darab szóttest se hozzak a házhöz?

— Jut abból neked is, csak szorgalmas légy.

És az Eszter szorgalmasabb is lett. Versenyt dolgozott az apjával, mert még mindig remélt. Azt remélte, hogy a Baezoni Dénes úgy jön haza, mint a hogy elment oda, a hegyeken tútra, szerelmmel a szívében és hogy boldoggá tegye őt.

Ezt remélte Szabó Mózes is. Már alig bírta a munkát, de még mindig dolgozott és öröklődött, nehogy az a föld kiszaladjon a lábai alól. Mind mondogatják neki, hogy adja el, kezdjen valami más életet, de ő nem, ő csak szántotta, vetette a földjeit, a menyinyit birt és a mig bírta. A mig el nem adta a törvény.

Mert hogy sem az adót, sem a papbért, sem a többi terheket nem bírta fizetni, a földjeinek egy része parlagon hevervén, elvették tőle erőnek erejével.

A napokban beállított hozzám. A vállára egy csomó asztalkendő, szép szőtes meg egymás volt rácsapra. Megint azokkal kereskedett.

Alig ismertem reá, úgy megváltozott: megöszült, megöregedett, azt mondá — a sok küzködésben.

— Mert instálom, nagyon szeretem a földet és jobban ragaszkodom ahhoz, mint az életemhez, — mondotta. Mégis elveszett. Most újra feljöttem s ha szerzek annyit, a miből megélhetek, csak visszamegyek megint. — És földet vesz, kérdeztem.

— Azt is, legalább annyit, a mennyit egy-

magam feláshatok. Mert csak úgy maradtam egyedül, mint az ujjam.

— Az Eszter is elhagyta?

— Bizony itt. Addig-addig sirdogált, a mig még nem basadt a szíve. A kire olyan hosszú ideig várt, hazajött, de nem egyedül, és azt nem tudta elbírní. Sokat szövegőtet össze és azt mind reám hagyta, én meg most eladogatom. — Tessék, instálom, vegyen az ur belőle. Itt már felülkerekedett benne a kalmár ember.

— S azután igazán az Eszter szötte ezeket? — kérdeztem.

Olyan meggyőzően bizonyítottatta, hogy igen, hogy el kellett himnem.

Gazdasági olajipar és Terményáru értékesítő vállalat

BUDAPEST, VIII. ker., Üllői-út 16^a szám.

Szállít mindenféle olajokat és kenőanyagokat gazdasági és gyári célokra hamisítatlan minőségben, melyek ára a belértéknek megfelel.

Az olajok a m. kir. országos vegykisérleti állomásnál lesznek vegyelemzve. Szállítás franko.

Sürgönyök: GAZDÁÁRU.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gazdasági termények értékesítésére külön osztály.
Áraajánlatok postafordultával ellintéztetnek.

népessé, s a létszám fokozását. Még kedvező esetben is, hogy meg legyen a helyes számarány a gazdasági és kereskedelmi végzők között, ahhoz évek szükségesek. Pedig nekünk nem a sorvasztólag hat közvetítőre, hanem termelőkre, volna szükségünk. Vállalkozó szellem középbirtokokra van szükségünk, s bérlokra, a kik az intenzívebb munka alapján példát, téli foglalkozást, s több keresetet tudnak nyújtani a népek. Elénkül a kivándorlás nem fog megszűnni.

Jelenleg lakott kis közsügekben is folyton fogynak s vándorolnak és vándorolnak a munkás egységek.

Erről való tekintettel a nép gazdasági szakoktatásnál nem lehet megállni.

A terjeszkedés pedig a földműves iskolák felhasználásával a gazdasági ismételő iskolák s a gazdasági téli tanfolyamai segítségével tényreleg elérhető is.

A Miniszter Ur szavával végem soraimat, e téren is mélyebben kell szántani, s akkor a nagyobb siker nem fog elmaradni.

Rády István.
ny. igazgató.

Az erdélyi gazdasági egyeslet egy éve. *)

(1906.)

Voltak idők, mikor a nemzeti élet lüktetése csupán a gazdasági egyeteket összejövetelére szorítkozhatott. A tavalyi év eleje is ilyen asszumpciókkal indult. Felsőbbségi rendelt ment a gazdasági egyetlethez: nehogy politikai merjete! Jő szerenése, hogy erre nem is lett szükség. Kiderült — ugy, a hogy — a borus láthatár. Új idők jöttek. A társadalom szervezetei tovább dolgozhattak. Az erdélyi gazdasági egyeslet is egy újabb munkás évet csatolt, a hatvankettediket, a maga történetéjéhez.

Az 1906. évi működés történetét rögzítjük meg az alábbi vázlatos leírásban.

Az »Erdélyi Gazdaság« harmincegyedik évfolyamát élte ez évben. Sok viszontagság és változatos pályafutás áll az egyeslet ezen legfontosabb szerve mögött. Megalapítása első évében, szerény anyagi és érdeklődési viszonyok között, hol havonként, hol kéthetenként jelent meg. Később — pár évig — hetenként nyomult. Majd ismét, a husz és harminczedik évfolyam között, pár évenként felváltva havi folyóirattá, majd ismét hetilappá alakult. 1899. január elsejétől máig állandóan mint hetilap jelenik meg, új beosztással, a réginnél jóval nagyobb arányokban és jelentősen bővült szereppel és hatással.

Az egyeslet hivatalos lapja az elmúlt évben is betöltötte azt a szerepet és híven szolgálta azt a célt, a melyet megindulása alkalmával és később újalakításakor, ezéltől nyolcz évvel maga elé, tűzött.

Az Erdélyi Gazda tavaly is loghivatottabb védője volt a hazaszer mezőgazdasági érdekeinek. Irányzikké méltó figyelemben részesült fenn és lenn egyaránt. Szakkielömenyei sok eredményvel szolgálták a gazdasági tu-

dás terjedését. A lap hasábjain kezdeményezett és folytatott agitációkat számos siker koronázta.

A lap terjedelme, beosztása és külső formája: maradt, a milyen volt azelőtt. Elterjedésére, népszerűségére és olvasottságára azonban — örömmel konstatálhatjuk — az utóbbi években meglehetősen arányokban növekedett.

Hatvanket év idegenben lakás után csak a mult évben jutott el az egyeslet oda, hogy végre saját székházát építtette! Jakob László és Nagy Dezsó igazg. választmányi tagok indítványára, az elmúlt évben, Attila-utcai saját lőkére, egyemeletes székházát építtetett az E. G. E. A mult évi hosszas építómunkássztrájkok miatt sok gondnal, számos nehézségek után és hosszú idő alatt hozhattuk fedél alá új hájkunkat s abba csak deczember hó közepén költözhattunk be. Az elmúlt évben kétszer költözött az egyeslet irodája.

Az új székház, az egyeslet anyagi erejéhez képest, a kellő méretekben és a követelményeknek megfelelő beosztással épült.

Reméljük, hogy az új, állandó otthon az egyeslet iránti érdeklődés fokozására és az egyeslet működés intenzívtetésének emelésére is hatással leend.

Az egyeslet házat — a város legjobb levegőjű részén — egy három év alatt épült új villanegyed környezéi. Az Attila- és Zrínyi-utczák csinos, modern villái mind az E. G. E. által eladott telek-parcellákon épültek. A régi falkola-telek parcellázának értékesítése az elmúlt évben is kellő arányban haladt előre. Jó részben ezen sikeres művelet eredménye az egyeslet épület is. A parcellázás révén előirányzott nagy alapfoké gyarapodás — az eddigiekből következtetve — pár év alatt egészen valóra fog válni.

Az egyeslet vagyoni állapota — főképpen az előbb említett telekparcellázás folytán — sokat javult az utóbbi évek alatt. Az E. G. E. alapfokéje — készpénzben, kötvényekben és ingatlanban — a négyszázezer korouát megközelíti.

1906. őszén rendezte az egyeslet a XV. erdélyrészi tenyészállatkiállítást és az V. erdélyi gazdasági gépkkiállítást, vásárral és különféle bemutatásokkal kapcsolatban. Az E. G. E.-nek újabb évenként és egyre nagyobb méretekben és sebb sikerrel rendezett erdélyrészi jellegű kiállításait mindenki ismeri, nem igényel tehát bővebb részletezést annak leírása, hogy egy ilyen nagyobb szabású akcióz mit kíván munkásságban és mit eredményez hatásaiban.

Ugyanazon év végén hozzá kezdett már az egyeslet a folyó év őszén Sepsiszentgyörgyön rendezendő székykiállítás előmunkálataihoz is. A székykiállítás szintén erdélyrészi jellegű és az eddigiekkel felülmuló méretekben fog rendezetlni.

Nagyrészen az elmúlt évre esik az egyesletnek azon eredményes akciója is, melyet a kolozsvári gazdasági tanintézetnek akadémiáivá emelése érdekében folytatott. Számos felkészített intézet e tárgyban az E. G. E. a földművelésügyi miniszteriumhoz és 1906-ban két ízben küldöttségleg is képviselte a miniszter előtt az e kérdésben megnyilvánult közóhat.

Nagyszabású mozgalmat indított egy er-

délyrészi növénytermelési kísérleti állomás felállítására céljából. Hivatalos lapjában a hazaszer legjobb gazdái vitatták hónapokon át a kérdés fontosságát. Július 11-én, a földművelésügyi miniszter hozzájárulásával és kiküldöttjének jelenlétében, élénk érdeklődés mellett tartott meg e tárgyban az előkészítő értekezlet, melynek megállapodásai értelmében, mihelyt az államháztartási viszonyok annyira konszolidálódnak, létesíttetni is fog az intézmény.

A szövetezeti biztosítás ügyének az erdélyi hazaszerben való propagálása régi célja és törekvése volt az egyesletnek. A Gazdák Biztosító Szövetezetével folytatott 1906. évi tárgyalások eredményeképp már e hónap folyamán megnyílik Kolozsvárt, az E. G. E. patronátusa alatt, az említett — tisztán szövetezeti alapon álló és magyar pénzen alapított — intézet erdélyrészi vezérképviselete, melynek a gazdaközönségre való előnyét felesleges lejtgetnünk.

A gazdasági szakoktatás reformjának nagy munkájából is kivette részét az E. G. E. A sajátban, feltejesztésekben és szaktanácskozásokon többszer kifejtette e kérdésben elfogalt álláspontját és a földművelésügyi kormányzat azt megfelelő figyelemben is részesítette.

A mezőgazdasági érdekképviselet szervezése tárgyában véleményes javaslatot dolgozott ki s az erdélyi részreke névze az abban foglaltak nagyrészben tekintetbe is fogtak vétetni.

A tagosítási törvényjavaslat-tervezet tárgyában alaposan indokolt javaslatot terjesztett fel és az e kérdésben tartott ankéten képviseltette magát.

Az 1894. évi XII. t.-cz. (Mezőgazdaság és mezőrendésérgől) reviziója tárgyában, a földművelésügyi miniszter felszólítása folytán, kidolgozott javaslatot terjesztett fel, különösen hangsúlyozván abban a kiszgadt nyomásos gazdálkodásának fontosságát ott, a hol közlegelő nines és fősúlyt helyvezett arra, hogy tagosítások alkalmával közlegelők kihalásúsa a jövőben imperative elrendeltéssék.

Véleményt adott, a kereskedelmi miniszter felszólítása folytán, az erdélyi részben szükség és helyes irányu új vasutvonalak kiépítése tárgyában.

Közreműködő támogatásban részesítette a Magyar Élelmiszter Szállító Vállalat R.-T.-ot abban, hogy Kolozsvárti fiókot állíthasson. A fiók ez év elején meg is kezdte működését.

Évek óta fennálló heremagtisztító raktára az elmúlt évi szezonban 16 wagon erdélyrészi löheremagot tisztított meg és tett vetésre alkalmassá.

Gazdasági gépeknek a gazdaközönségre előnyös közvejtésével, titkári hivatala után, az elmúlt évben is foglalkozott.

Irodalmi szakosztálya az elmúlt évben is több praktikus irányu szakmunka kiadásával járult hozzá a szakismeretek terjesztéséhez.

A titkári iroda után több ezzer menő hasznos ingyen könyvet és füzetet osztott ki.

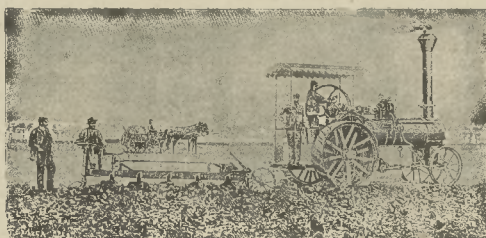
Erdményes feltejesztéseket intézett a földművelési miniszterhez a mezőügyi vizhányban szenvedő községek érdekében. A miniszter ki-

*) Az erdélyi gazdasági egyeslet működéséről szóló jelentést szivesen közöljük egész terjedelmében, mert mint olvasóink a jelentésből láthatják, derekasan megtele feladatának. Szerk.

UJI Egypénderesztő gőzszántás UJI

(egy ólat fogó 7 vasutkóval).

Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák: (ugyanott állandóan üzemben)

Gróf Caeconicus Endre zombolyai uradalma,
Féjerváry Géza, cs. kir. kamarás, nagybirtokos, Nagyeszki, Komárommegye.
Deher-uradalom, Vaál, Fehérmegye.
Gróf Vigyázó Sándor uradalma Pusztá-Mikla, Pestmegye.
Báró Solymosy Jenő kisterenői uradalma,
Komárommegyei Gazdasági Egyesület, Komárom, stb. stb.

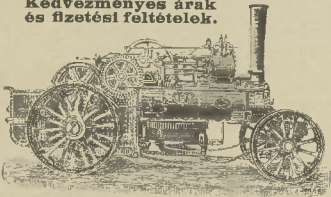
Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

Budapest, VI. ker., Váci-ut 9.

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

küldötte szakközegeit több községbe, kutak furásának lehetőségét tanulmányozni és megígérte a kufurásokhoz támogatását.

Résztvett a *Gazdasági Egyletek Szövetségének* munkásságában. Annak felszólítására javaslatokat terjesztett elő. Ülésén résztvett.

Kolozsvármegyei osztálya útján, Kolozsvármegyére kiterjedően, nagyszabású programot állított össze és annak megvalósítására számos előtervelel kezdeményezést tett. Előadásokat, háziipari tanfolyamokat, vidéki kiállításokat és díjazásokat rendezett. Tejszövetkezetekel kezdeményezett és segített alapítani stb.

A *cseléd-törvény* tervezet tárgyában két miniszter anketén vett részt.

Judokolt javaslatot terjesztett fel a földmivélségi miniszterhez a löhere pusztító aranka irtása tárgyában.

Akeziót indított az *erdélyi gyümölcs értékesítésének* előmozdítása érdekében.

Véleményt adott a *szarvasmarha gümőkór elleni védekezés* kérdésében.

Részt vett a *husviszsgálat-rendelet* tervezete tárgyában tartott miniszteri anketén.

A *boritalodó előírása* céljából megalkalmatott indított és felterjesztést intézett.

Az öröklött mezőgazdasági birtokosait a *véderő törvény 33. §-a* szerint megillető kedvezmények tárgyában tartott honv. min. értekezleten részt vett, hol az E. G. E. előzetes memorandumának alapelvei elfogadtattak.

Ugyancsak részt vett a *telekkönyvi reform* tárgyában az igazsáügyi miniszteriumban tartott szaktanácskozáson.

Tagot küldött az *országos vámmügyi tanácsba*. Részt vett az *erd. komlótermelő-és értékesítő szövetkezet* működésében.

Memorandumot terjesztett fel a *kereskedelmi Miniszter és a Magyar Kereskedelmi R.-T. közötti újabb 5 évre kötendő szerződés* feltételei tárgyában.

Részt vett a *nagyváradi gazdakongresszuson*.

Felirat az *egy éven alóli borjak levágási tilalma* érdekében.

Kidolgozta az *erdélyi részekben alakítandó gőzeke szövetkezetek* tervét s azok létesítése érdekében agitált.

Tagokat küldött az O. M. G. E. *munkásügyi bizottságába*.

Akeziót indított és felterjesztést intézett

a *karakul-juha import* tárgyában, 150 darabra eszközölt előjegyzéssel.

Részt vett a *bukaresti kiállítás* magyar kiállításai bizottságának munkálataiban. A kiállításra külön erdélyi csoport létesítését és tanulmány-kirándulás vezetését tervezte és készítette elő. Rajta kívül álló okok miatt azonban csek kivitele elmaradt.

A *gazdasági munkás-kérdést* figyelemmel kísérvén, e kérdésben szakvéleményt adott, felterjesztéseket intézett.

A *kőbor cigányok letelepítése* kérdésében felterjesztést és javaslatot szerkesztett.

Nagyobbszabású tervjavaslatot dolgozott ki az *erdélyrészi kishirtokos magyarság megerősítése* céljából.

A *mezőgazdasági szeszgyárak* érdekeinek védelme tárgyában szakvéleményt adott.

A *motor-petroleum* adómentesítése tárgyában felirat az illetékes szakminiszterhez.

A mesterséges tojás-keltést *keltető-gépek* propagálásával és keltetőgép-versenyyel segítette elő.

Erkölcsileg és anyagilag támogatta:

Az erdélyrészi gazdtársi egyletet, a kolozsmegyei osztályt, az erd. lalkavadász-társulatot, számos vidéki kiállítást és díjazást, a mezőgazdaságot érdeklő új találmányokat.

Segített és támogatott: községeket, nagy és kishirtokosokat jelentősebb befektetések, vállalatok és kezdeményezések kivételében.

Résztvett a *rokonegyesületek ünnepein* és nagyobbszabású ténykedésiben.

Agitált és buzdított a *gazdasági gépek* és a hazai ipar pártolása érdekében.

Szakvéleményeket adott igen sok esetben testületeknek, hatóságoknak és magánosoknak.

Képviselette magát minden olyan alkalommal, a hol arra szükség volt.

Háziipari tanfolyamokat és népszerű előadásokat rendezett.

Résztvett a *gyakorlati gazdtársi vizsgák* megtartásában és a kolozsvári *borviszsgáló-bizottság* működésében.

Tagjai részére 6 és fel közei *katonai takarmány-korlát* közvetített.

Elősegítette az *állami szőlővessző-és gyümölcsoltványok* elhelyezését.

Elősegítette a *termelő gazdák* és a *katonai szükségletek beszerzése* tárgyában eljáró katonai hatóságok közötti közvetlen összeköttetést.

Titkári hivatala és lapja útján gazdtársi és egyéb állásokkal közvetített.

Gyarapította több száz kötettel *könyvtárát*.

*

Ennyi az nagyjából, amit, mint külön is részletesen is fellemlendő, az egylet múlt évi közérdekű működése felől.

Az adminisztratív teendők az elmúlt évben a rendesnél jóval több munkásságot és időt vettek igénybe. A székház megtervezése, építésének ellenőrzése, berendezése, kétszéri irodahelyiségválasztás stb. mind jelentékeny elfoglaltságot okoztak.

Az egylet fogalmazói tisztviselői kara az elmúlt évben is: a titkár és a segédtitkárból állott. A titkári iroda egy időszakos díjnyolok alkalmazott.

*

És végül emlékezzünk meg a nagy vesztéséről, a mi egyletünket, mult évünk befejezéséül — Cs. Szabó József egyletünk három évben át fungált halhatatlan érdemű vezetőjének, elnökének elhunytával — érte. Az egylet történetje megőriz mindörökké az ő nagy nevét és fundamentális működésének buzditó emlékezetét.

Tokaji László.

Automobil szekerek.

Az oly vidékeken, a hol rendes, jó töltések vannak, az automobil-szekereknek jövőjük van. A fuvarok évről-évre drágábbak, de a saját fuvar sem olcsóbbodik, mert az emlékező cselédhöz, az emlékező ökor és loárak mellett ma már a saját fogatos fuvarozás is többbe számítandó, mint eddig. Már megemléstünk az évi első számunkban »Vonatok az országuton« című cikkünkben, hogy a külföldön miként igyeksznek legyőzni a tömeg-áruszállítás akadályait, s hogy hazánkban is nem sokára látni fogunk eféle közlekedést. Most ujalog foglalkozunk a tárggyal, mert ugy látjuk, hogy a viszonyok az ilyetén közlekedésre mindinkább érlelődnek. A répa és repatórköly, a szén, kő, kavics, homok, fa s más tömeges áruk szállítása hovatovább az automobilszekerek dolga lesz nálunk is.

Csehországban Colleredó Manfred hercege birtokán, Dobzsiszen, a mult nyár óta egy angol gyártmányu automobil szeker végzi

**LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK,
TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNRTRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

a tömegszállításokat. A Wiener landw. Zeitung nyomán a következőket írhatjuk róla. Az angol gyár Mann szabadalma Steam Cart et Waggon Comp. Limited Leeds, Angolország. Ez a gőz-automobil-szekér gerendafákat, tűzi fát, kavicsot, homokot és téglát szállít stb. De az utak hengerezésére is használják. Ezen motorszeker 15 indikált lóerőjű és 50 mm. terhelésre van alkotva. Megterhelve óránként 8—10 kilométer sebességgel halad és 10—12%-os emelkedéseket könnyen megmászik. Kormányozása könnyű és biztos és bármily utahálts csak úgy megkerül, mint másféle teherkocsi.

A kocsiba kövek és kisebb darabokból álló szállítmányok cseljaira egy lapos ládát helyeznek a szekérre, a mely hátul tolvájtoval van ellátva és elől, a mozdony felől föl-emelhető egy emelő szerkezettel, úgy, hogy a kiürítés könnyen megy végbe. Fa és más vasútra feladandó czikké szállításánál a szekér közvetlenül a waggon mellé állhat s ék-ként a be és kirakodás a vasúti kocsiól gyorsan mehet végbe. Fenyőgerendák szállíthatása czeljából a szekérhez még hosszabb nyújtóval egy párkerék akasztható. Az ékként meghosszabbított szekérre a szállfákat úgy rakják be, hogy a vastagabb vég a tehersekere elejére, a vékonyabb a végére jöjjen. (Lásd 42. és 43-ik ábrát.)

Ha a motorszekeret utak hengerezésére kívánjuk felhasználni, akkor az első kerekek helyére egy hengert állítsunk be. Dobzsizban a motorkocsi működésével meg vannak elégedve.

Veszésnek indult almafák fölélesztése.

Franciaországban Morbihan vidékén az almafák egy különös betegség lepte meg, melynek nyitjára a szakértők nem tudtak 25 év alatt rájönni. Simon mérnök megfigyelte azt, hogy a beteg fák gyökerei voltak erősen megtámadva, minek folytán nedvüket nem voltak képesek megtartani, vagyis nem tudták a földből fölismni azokat a nedveket, a melyek a fa életéhez szükségesek. Ekkor arra a genialis eszmére jött, hogy per analogiam transfuziója az emberi vérnek, oly nedveket juttasson be a fa törzsébe, a minőkre szüksége van.

A Simon-féle eredmények belettek jelentve a francia iptomologiai társulatnak nemrég megtartott congressusán. A kísérletet 1905-ben két almafán végezte. Lássuk ennek folyamatát.

Az első számú fa kora 25—30 év. Sok ága száraz leperedező kéreggel.

1903-ban szabálytalanul lett kezelve, mire 1904-ben néhány hajtása támadt, sőt néhány gyümölcsöt is megértelt. Ez soha nem volt kezelve, de 1905-ben (március 3-án) megkezdődött vele a kísérlet.

A fa törzsén 2 centiméter mély lyukat vájít és abba egy alább leírandó tölséret illesztett, a melyen át egy 3 literes tartályból a tiszta viz szivárgott. A tartány és tölséret közt kaucuk-cső, a mely a nyomást közvetítette 1 méteres nyomással.

Március 4-én. A nyomás hatása kezd látszani. A tartányban a vízszin süllyed.

Március 5-én. A fa fölcsízt mintegy 75 centiliter.

Március 7-én. A víz helyett trágyalé ellátva 50 gramm kénsvavas kálival. (10 órák reggel.)

Március 8-án. Szabályos fölcsívás, a mely

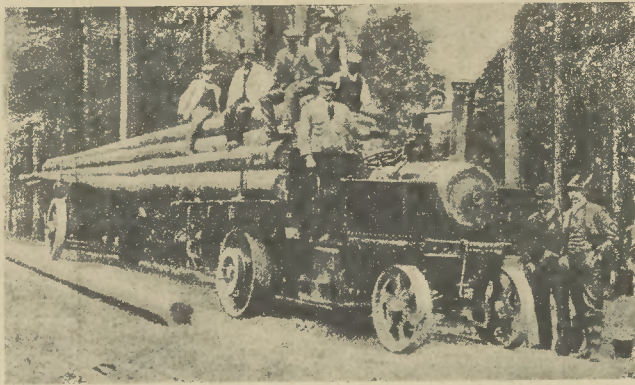
22-ikéig tart, a mikor is a tápnedv $\frac{3}{4}$ része beszivárgott a fa törzsébe.

Március 23-án. A tartányt megtöltötték trágyaléval, a melyre kálisáletromot tettek.

A kísérlet folytatódott, gondoskodva a tartány rendszeres megtöltéséről. A gőzöttl ezideig $3\frac{1}{2}$ liter folyadékot szitt föl a fa.

De ekkor kezdettek kifáradni a rügyek; a levelek kihajtottak és kifejlődtek és szeptember 15-én, a hajtások 20—25 centimétert értek el.

A második számú almafa az előbbinél beteggebb volt. A vezér ágak elhalva, s csakis néhány élő ága volt, mert 1904-ben is már

42-ik ábra. Angol gőzmotorkocsi a csehországi Dobzsizsi uradalomban.

nagyon sanyaru növése volt. Azon a ponton állott, hogy kidobassák, de kellett a kísérlet-hez. A kéreg majdnem mindenütt hiányzott.

A tartány $3\frac{1}{2}$ literrel volt képes befogadni, s a folyadék-nyomás $1\frac{1}{2}$ méter. Először szinig lett megtöltve a tartány.

Március 3-án 8 órák reggel a legnagyobb meglepetésre az összes $3\frac{1}{2}$ liter vizet, mely 3 órák éjjel után lett beelőltve, fölcsívta.

A víz kezelést folytatva lett 7-éig.

Március 7-én. Higitott trágyalé chilisáletrommal.

Március 8. és következő napjain szabályos fölcsívás.

43-ik ábra. Angol gőzmotorkocsi a csehországi Dobzsizsi uradalomban tűzfa szállításra szerelve.

Március 20-án. Az összes folyadék fölcsívása. Egy kevés víz lett újra adva.

Március 23-án. Trágyalé precipitált foszfáttal és kálisáletrommal. Ezen fán az elhalt vezérágak nem nyultak föl, de a néhány élő ág szabályszertlen tenyészett. A levelek színe sötétzöld volt, a mi az almafa jó egészségének jele.

A kezelést végén úgy látszott, hogy a fa végre fel fog éledni. Kezeltek aztán veszni

A Bór- és Lithion-tartalmú, természetesen és vosmentes

Salvator-forrás

kütnő síkkel használtat vesebőlel, a húgybőlel, a bdnitmalindí és kőszénnyel, a csatorbetegek, az emésztési és légszervi szervek hurufajlái.

Szinye-Lipócz Salvatorforrás-vállalat
Budapest, V., Rudolfrakpart 8.

induló ősi baraczkot a szőlőben. Két mellette lévő hasonló koru és korban levő társuk, virággott de gyümölcsöt elhányta; holott e tápnedvet itatott baraczk szép gyümölcsöket hozott.

Ezek a kísérleti eredmények.

Az eljárás rajzokkal illusztráljuk. Az elv a folyadékok közlekedési törvényére van építve, vagyis arra, hogy két egybekötött csőbe a folyadéknak ugyanazon színen kell lennie, a folyadék nyomása folytán. (Lásd 44. ábrát.)

Simon kis lyukat vág a fa törzsébe és abba parafadugót helyez (lásd 45-ik ábrát),

ebbe kis üvegsővet illeszt, a melyre a kaucuk csövet húzza, a mely az 1—1 $\frac{1}{2}$ méter tápnedv-tartánnyal van összekötve. A tartányban levő folyadék nyomást gyakorolva a folyadék felhúzódik a fatörzs ereibe. Az ékpek leg-erősebb nyomás $1\frac{1}{2}$ méter volt. Valószínű, hogy magasabb nyomással még kedvezőbb eredményt lehetne elérni. Hogy a beszívás annál biztosabb legyen, a dugót nem illesztik be Simon a fatörzs nyílásába egészen, hanem egy üreget hagy. (Lásd 45-ik ábrát.)

A 46-ik ábra az eljárás fénykép-felvétele. Mint a leírásból megerthetjük, az eljárás nagyon egyszerű, de persze csak a kezelés kez-

dete. Az van megbizonyítva, hogy tápnedvek mesterséges beszorításával a beteg és veszé- nek induló fákat új tenyészetre lehet bírni. Rendkívüli lát teret nyílik e térer a tapasztalatszerzésnek, és ha a fejlődés jól fog induli, ennek gyümölcstermelőinek nagyon meg fognak örülni, mert hány és hányszor kell elbusulniok, midőn egy-egy szép gyümölcsfájuk veszé- nek indul és elpusztul, holott talán a gyógyítás ilyenén alkalmazásával megmenteni lehetne. Nem lehetetlen, hogy az ősi baraczk korai kivésésének is ily módon gátat vehetnek a mi már egymagában is nagy eredmény lenne.

A szőlő metszése.

A mennyiben őszzel nem metszettük volna meg a szőlőt, ugy annak megmetszéséről márczius hóban, — a szerint, a mint az időjárás enged, — gondoskodjunk. A kitakart és kellőleg megtisztogatott, előké- szített tőkék hajtásait, azon éves, érett, egészséges vesszők kivételével, melyek hazai telepítéseknel pótlás czéljából meg- hagyattak, a szőlő meg lesz metszve ama metszési mód szabályai, illetőleg követelmé- nyei szerint, melyet az egyes fajták igényelnek.

A metszést az egyes tőkék fejlődéshez mérten teljesítjük. Idősebb tőkék több csapra — az évek és erősségük szerint — hagyassanak. Új ültetéseknél, fiatal genyve tőkéknek ellenben egy-két hajtás fölnevelés clegendő, mert a sok hajtás kimerítené és a tőke élete rövid, hajtásai seprőszerűek lennének s terméseről szó se jöhetne.

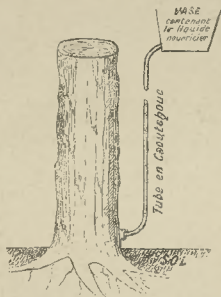
A metszést illetőleg, minél korábbi a faj, annál hamarabb gondolhatunk megmetszé- sükre. Ha tehát egy táblában, de elkülönítve több időben érő fajok vannak, ugy először a koraiakat, azután a közép, majd a késő érésűeket megmetszük meg, hogy a tenyészeti idő annál megfelelőbb legyen nekik. Füg- g a metszés végrehajtása attól is, hogy lapály- ban, avagy dombon van-e a szőlő. A me- legbe fekvésben és hevesebb talajba ültetett szőlők hamarabb, a hideg helyen, hűvös, nedves talajban levők később megmetszense- nek.

Befolyással van a szőlő metszésére a talaj tápanyag tartalma is. Az olyan talajban, a hol az egyes anyagok a legcsekélyebb tápanyaghoz viszonyítva nagy mennyiségben vannak, azaz a föld tápús és a szőlő fűrtje, venyigéje által a talajtól elvont és onnan elszállított tápszereket a talajnak vissza pótlhatjuk elegendő trágyával: ily helyeken nagyobbra, hosszabbra metszhetünk. A termés-főbölt előállítására irányuló metszésnél befolyást gyakorol még az ültetés módja. A nem túlsűrűn, hanem rendes távolságra, avagy mondjuk fogatos művelésre ültetett szőlő nagyobb termésre metszhető.

Ha mindazon kívánalmak meglennének egy szőlőben, melyekről eddigleg megemlékeztem, még akkor is van egy erős argumentum, mi bele szól a metszés keresztülvételébe s ez az, hogy mi a termelés célja: a termelés mennyiségére, avagy a minőségre? Ez minden esetre rendkívül lényeges kérdés. A mennyiségre irányuló termésnél a fő az, hogy minél több fűrtöt nyerjünk, ilyenkor magasabbra metszhetünk, mert a tőke tápnedvnek nagyobb tért kell, hogy adjunk. A mai viszonyok mellett, ha talajunk jó erőben van, és a tőke megbírja, a termelés mennyiségére jobban kifizető eljárás, mert lej-

nossá teszi a könyvet minden gazdára nézve. A fontosabb törvények végrehajtását, a védekezést a gyakoribb káros rovarok ellen illető szakszerű utmutatások minden gazdát érdekelnek, ha nem is tagja a tudósítók érdemes karának. A hasznos tudnivalók fejezetében mezőgazdaság köréből a talaj megmunkálását, illetőleg kitűnő rövid utmutatásokat találunk, melyeket, mint a többi, az előző szarint arra szánt a miniszter, hogy a Gazdasági Tudósítók a néppel érintkezésük közben terjesszék. Emel a könyv gyakorlati használhatóságát a teljes földművelésügyi czimtar, a gazdasági előjegyzésekre is alkalmas naptári rész, valamint a betűsoros név és tárgyutató. Ezt a közhasznú évkönyvet a tudósítók természetesen ingyen kapják, de 1 koronáért bárki által megszerezhető.

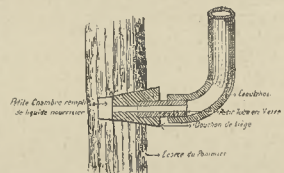
Gazdak könyve, mezőgazdaság, állat-, baromfi- és selyemtenyésztés, méhes, gyümölcs- és konyhakertészet, szőlőművelés, borkészítés, erdő, gazdasági építkezés, a gazdálkodás rendje, számvitel, földmérés, adó, egyletek, szövetkezetek, hasznos tudnivalók. Irta: Ist-

44-ik ábra. A Simon-féle gyümölcslé fel-
elésztés elvei.

46-ik ábra. A Simon-féle felelésztési mód fénykép fölvétele.

45-ik ábra. A tápnedv beömlesztő tölcser
rajza.

jobb szállítva a bor árát, módot nyitunk arra, hogy borainkat biztosan és gyorsan értékesíthessük.

Ezzel egyben a borigyaszás elmozdításán is lendítünk egyet, mert mód nyitunk az olcsóbb árral a borigyaszásra a szegényebb néposztálynak is. A termelő a kisebb ár mellett is jobban jár, mert a természetkülönbözet nagyobb az árkülönbségetnél.

A metszésnek szigorú határok közé szorítása által, igaz, hogy minőségileg lényegesen jobb bort kapunk, csak hogy ma, sajnos, a vevő e nagy minőségkülönbséget illő magasabb árral nem fizeti. Végül a mai drága művelési viszonyokra és arra tekintettel, hogy a fogyasztó közönség a könnyű, olcsó, közönséges borokat keresi, a nehéz, testes, finom borokat pedig nem kedveli, talán helyesebb termésre dolgozni.

E sorokkal távol áll tőlem azt mondani, hogy minden gondolkodás nélkül hosszúra metszzen valaki, mert hisz tudvalevő, hogy fajok szerint más-más metszést igényel a szőlő. A termésre metszésnél az okoskerü metszés szabályait ugyancsak tudni kell; ezért jó lesz a metszésre vonatkozó tudnivalókat szakkönyvekből át tanulmányozni, s azután metszeni, a fentiek figyelembe vételével.
Bally.

KÖNYVISMERTETÉS.

Új gazdasági évkönyv. A földművelésügyi miniszter most becsatolta közre *A Gazdasági Tudósítók Évkönyve* 15-ik évfolyamát. Ez az évkönyv kezdetben országban a tudósítók hivatalos vezérfőnökének volt szánva, szakszerű teendőikben. A miniszter azonban fokozatosan egyetemes értékű almanakká fejlesztette a gazdaközönségre nézve. Maga a fennálló gazdasági intézmények ismertetése, igénybe vételi módjuknak gyakorlati megjelölése haz-

ván gazda (Rombay Dezső). Harmadik bővített kiadás. Kiadja a *Franklin-Társulat*. Ára *kemény kötésben 4 K.* Az országszerte ismert népies gazdasági írónak művét haszonnal olvashatja ugy a kezdő, mint a haladottabb gazda és hogy a jeles mű céljának teljesen megfelelő, bizonyítja az, hogy rövid idő alatt immár három kiadást ért. A 335. oldalra terjedő, számos rajzzal illusztrált könyv az egész mezőgazdaságnak világos, könnyen érthető előadása, elmondja mindazt, a mi a gazdának szükséges és hasznos tudnivaló, ezért jó lélekkel ajánlhatjuk minden gazdának.

1905. évi forgalom: 25.000 zsák.

FELHÍVJUK a t. cz. gazdaközönség figyelmét a BUDAPESTI

Gyapju-aukeiókra,

melyek minden év folyamán két sorozatban tartatnak meg.

Az aukeiókra felkötött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti terepályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezelvényben, valamint ingyen rak-tározásban részestnek. Bejelentéseket elő-gad és mindemamű felvilágosítással szolgál.

Gyapjuárverési vállalat

Heller M. és Társa

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. sz.

Három szép meséskönyv. *Péterfy Tamás* székegy író-társunk három meséskönyvre hirdet előfizetést. *»Czigány-mesésk.*, *Székely-mesésk.* (III. kiadás) és *»Virágmesésk.*; sok képpel, színes kötésben, darabja 1 korona. Rendelő cím: *Péterfy Tamás író, Budapest, IX., Kőztelek.* A szép meséskönyveket a közeledő husvét ünnepek alkalmából, jó gyermekek jutalmazására igen ajánljuk. Kis lányoknak a gyönyörű *»Virágmesésk.*, fiuk számára pedig a *»Székely mesésk.*, de különösen a tanuló-ságos és mulatózó *»Czigánymesésk.* igen alkalmasak.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Legjobb padimentum tehénistállóba.* Egy régi juhakölt tehénistállóra alakították át és a padimentumot cseleszerűn óhajtanám készíteni. Milyenek a padimentumok a legújabb szerkezetű tehénistállókban, amelyek föltétlenül át nem eresztők és nem csuszalósak?
M. A.

Kérdés. *Gyepeltetés.*

Kötött, fekete, agyagos földdel bíró kertemben *lehetőleg* tartós (ha nem nagyon finom, az nem baj) gyept szeretnék létesíteni. A klímánk határozottan száraz, öntözési lehetősége ki van zárva. Kérem méltóztatásuk e rovathoz értesíteni, hogy milyen fűmagból, hány százaléket vessek? A fűmag neveit kérem magyarul közölni.

Ha a gyept nyáron ki is sül, legalább azt szeretném, hogy az őszi esők beálltával ismét kiközlődjön.
P. Ó.

Kérdés. *Kivesző szőlő oltványok.*

Hiába trágyázom minden 3-ik évben ripáriára oltott szőlőmet, a kivesző nagy foku. Az idén is több mint 20% tőkém veszett ki. Szomszédaim már kétségbe vannak esve, és székényezésre akarnak átmenni, a mit azonban kötött vörös agyag földünkön én jónak nem tartok. Megfilyelem az, hogy a riparia a mi földünkben nagyon vékony venyigét hajt. Csak árnyékát annak, a mit más vidéken látok. E miatt jó oltványok sem készíthetők rajta, mert az európai venyige metszlapja széles, a riparia portális keskeny és így jó összeforradás nem fordulhat elő. Világos előttem, hogy a mi kötött vörös agyagunkra a riparia portális nem megfelelő alany. Ölvastam e lapokban a hybrid venyigékről. Ki tett ezekről kísérletet hasonló viszonyok között? Minő hybrid való vörös agyagokba és hol lehet ily alany vesszőket beszerezni.

M. J.

Kérdés. *Melyik a legjobb kéveköti aratógépt?*

A szociális mozgalmak nagy mérvű elterjedése és az aratási munkások túlkövetelése arra késztet bennünket, hogy aratógépeket legyünk kénytelenek végeztetni; azt szeretnénk tudni, hogy a használatban levő aratógépek közül melyik végez legtekélyesebb munkát? és főleg melyik gép igényel legkevesebb vonó erőt? Erre vonatkozólag vagyunk hátrák a következő kérdéseket feltenni. Kérjük tisztelt gazdatársainkat, kik már aratógéppel (kéveköti) dolgoztak, hogy milyen aratógépet ajánlhatnak legjobban? Talajunk hullámos és dombdé, ennél fogva egyik főzél az, hogy a gép minél kevesebb vonóerőt kívánjon, de azért tökéletes munkát végezzen. Árjegyzéket kaptunk eddig *Deering-féle* (Ideal) kéveköti gépről, *Johnston Harvester Co.* özégőt és a *Cormick* özégőt.

Megjegyezzük, hogy a Cormick *özög* aratógépet már láttuk egy gazdatársunknál, de azt túlságosan nehéznek találtuk, a mennyiben négy erős lónak kimerültség dolgot adott, pedig ott a talaj egészen sík. Most a fentnevezett két gyár gépei közül azon gazdatársainkat, kik avval már az előző évben dolgoztak, kérjük válaszolni 1-ször, hogy mennyi vonóerőt igényel? 2-szor. Tökéletes munkát végez-e? 3-szor: dombos vidéken használható-e és hogy egyáltalán az árjegyzékekben megírt állításoknak megfelelő-e? Ohajjuk tudni a munkateljesítmény mennyiségét, valamint azt, hogy mondjuk, 1000 kévként, a közbő spárga mennyibe kerül?

K. K.,
egylet elnök,

Felelet. A tej zsírtartalmának meghatározása című kérdésre.

A tej zsírtartalmának meghatározására többféle eszközt szerkesztettek, így a laktoskóp, a laktokrit, a Soxhlet-féle apparátus, a Gerber-féle acidobutyrometer — legújabb — a grignoni technológiai intézet zsírmeghatározó készüléke, de mindezek inkább a kémiai laboratóriumok eszközei.

A gazdának egyetlen egyszerű, a célnak teljesen megfelelő eszköz áll rendelkezésére: a »scromometer.« Ez egy 25 cm. magas, 4 cm. átmérőjű oldalán skálával ellátott üveghenger. A henger a 0 pontig feltöltendő meg tejjel. A zsír bizonyos idő múlva a tej legfelső rétegét elfoglalja s így vastagsága a 100 részre beosztott skáláról (felülről lefelé) leolvasható. 1° = 1% zsír.

Ezen eszköz megszerezhető minden nagyobb czégnél, mely tejgazdasági berendezéseket szállít.

S—1 J—j.

Felelet. Borjúk elhullása című kérdés.

Budapestben, a Török patikájában kapható Türplü nevű pilula. Ebből a pilulából 2 szemet szepren morzsoljon szét és 1 kávéscsészényi pipeteréba keverje, s ezt az így elkészített teát olyan melegben, a milyen melegben is megisszuk a teát, öntse a borjú szájába azonnal, a mikor a borjú a világra jött, tehát mielőtt szopott volna; a borjú ködökét meg 3%-os Lysol-oldattal — tisztára mosott kézzel — pamacsolja be mindaddig, míg a ködök el nem szárad; a teát 3 napig adja s aztán csak egy-egy szemet, akár szárazan, de vigyázza, hogy a légszóba ne kerüljön; a borjú frissesége és ugránczó jó kedve fogja megtartani, kelle-még a Türplüt adni; a borjút nem szabad beketerézni, hanem szabadjárta hagyni, hadd mozogjon az istállóban és ha kedve tartja, az udvaron, ha pedig éjjelre egész tiszta alomra fektetik, akár anyja élve, akár kitercbe, a hely, a hol fekdít, azonnal kitakarítandó és estére újra friss alommal ellátandó.

Elővigyázatul — ha teheti — a tehenet, ha borjazni készülődik, helyezze hasonló hőmérsékletű istállóba leborjazásra s egy hét után a friss, egészséges borjút, anyjával együtt, a régi helyére állíthatja; a ha hely, a hol a borjazást befejeződött és a poklya is elvetődött, azonnal kékgázol — erős — oldattal fertőtlenítenendő. Általánosabban eljárásokra szivesen adok utastást; — a kérdőlevélhez 10 filléres postajegy melléklése kívánatik. A multkori megjegyzésére, hogy a száj- és körömájás elmulóban van, viszonzom: hogy mindaddig, míg valaki *felelőssé* nem tétetik (bíró és a vész

behuzolója), ez a nyavalya állandó marad; de a felelősség bírság terhe alá tétessék.

Köszeg.
Nagy Sándor,
nyug. v. jószágigazgató.

Felelet. Bárányok elhullása című kérdés. Jelzett kérdésre a feleletet teljes terjedelmében megtekintheti a kérdéstevő a Gazdasági Lapok f. évi márczius 10-iki számában, a »Kérdések és Feleletek« rovatában. »Borjúk elhullása« című feleletben. Ebben a feleletben foglaltak vonatkoznak kérdéstevő esetére is.

Dr. K—é.

Felelet. Gyógyszer tehén idült hasmenése ellen című kérdésre.

1. Jelen esetben a kívánt tanácsot nehéz megadni, mert az idült hasmenés lehet önálló baj is, de lehet egy más betegség kísérője, mindenesetre az alapbántalmat kellene előbb tüzetesen ismerni. Az idült hasmenésnek több dolog lehet előidézője és aztán a szerint kezelendő is, de még lényeges az is, ha a bélben van a baj oka, hogy a tápszatorna, mely része beteg, ezt pedig csak szakember állapíthatja meg, a mit elsősorban javaslok ez esetben megtenni. A hasmenés oka lehet étrendi hiba, ha pl. jó tápszer nincs kellően elkészítve, előidézheti az állat mohó evése, az etetési idő folytonos változtatása, a rágást akadályozó körülmények (rossz fog, daganat stb.). Kérdőközlő főleg összenővények és szűköletek a gyomrok körül, a tápszernek minősége, forró moslék vagy malátá, fülszeltet, megfagyott burgonya v. étetése, dohos széna, a takarmányban előforduló mérges növények, szarvasmarhánál főleg idegen testek a bendőben, tü, szeker, üveg, kővecsek, fertőző befolyások, de ilyenkor a jellegzetes lázas állapot is jelen van. Az idült hasmenés azonban kisértő lehet idült, sorvasztó betegségeknek is.

Mindezeket figyelembe véve, lehet csak a bajon segíteni, bár az idült alaknál erre sincs sok kilátás. Adhatunk hasbajtót, hogy az egész béluhamot kitisztítsuk, aztán pépes beöntéseket, egy szájon, mint végbélen át, összehúzó szereket folyadék alakjában, de olyant, mely hamar felszívódik a gyomrokban, nehogy a kérdőzósok még jelen legyen, intenzívebben tápláljuk, tojással, borral, hogy az állat erőshöz jusson, a megállapított alapj szerint aztán megfelelő gyógyszereket, a melyek a szerint változnak, a mint a gyomrokban vagy belekben van a betegség alapja.

Dr. K—é.

2. Kérdések és Feleletek rovatában H. M. kér egy jó szert ajánlani tehének idült hasmenése ellen. Ajanlok a következő biztos gyógyszer:

4 kanál köleskását apróra, lisziformára törössel meg.

4 kanál mákot szintén törössel vagy daráltasson meg. Keverje egy tálba össze és üsön rá

4 tyúk tojást, a fehérjét úgy, mint a sárgáját is, kavarja össze a kölessel és mákkal a tálba, aztán kanálzásmra adja be a tehének vagyis bele kell tömni, mert nem igen akad olyan tehén, a melyik megenné.

Másnap ismét készítse el a fenti házi gyógyszert és ismét tömjé belé a tehénbe.

Ha rendkívül nagy a hasmenés, még egy harmadik adagot adjon be, mire alig lesz már szükség, de nem árt, ha még egyszer adagolják a szert.

K. I.

Felelet. Mennyi vizet adjunk a száritott répaszeletekhez? című kérdés.

1. A száritott répaszeletet hidekkel minden

hátrány nélkül etethető. Az eddig feleltett 30 kg. sav. szelet pótlására már 4 kg. száritott répaszelet is elegendő, (mert 4 kg. száritott répaszelet 2-04 keményítőérték tartalmaz, adék 30 kg. sav-szelet csak 1-85 keményítőérték) de Kellner szerint naponként és egyedenként 5—7 kg. is etethető hízókkal.

A száritott répaszelet háromszor annyi vizet vagy mellesaladtal kell felönteni, mint a mennyi a feltekmányozandó (normális viszonyok közt 10—11%, viztartalmu) szelet sulya. A nedvesítésre használt folyadékok, legyen az tiszta víz vagy mellesaladt, mindig melegen celszerű a szeleltre ráönteni.

S—1 J—j.

2. A nyers répaszeletet jól lehet pótolni a száritottal. Mi évente így teszünk, mikor a nyers szeletünk elfogy. Sőt egyik szomszédos uradalom már az 1906—7. évi hízolásnál mellőzte a nyers szeletet és clejtől végig száritott szelettel takarmányoz. Nyerszelet járandóságát eladta, hogy megmeneküljön a fuvarasztól a rossz utakban. Szerintök calculusukat megtalálják. A mi azt illeti, a takarmányváltoztatásnak nincsenek-e hátrányos következményei, az attól függ, vajjon a takarmányváltoztatás átmenetileg hajtató-e végre és attól, hogy a száraz szelet beáztatása kelle szoddal történik-e. A fokozatos átmenet a száraz takarmányra azért fontos, mert a marha a savanyított szelet zéhez nagyon hozzászokott és egyszerre abbahagyva ennek etetését, nem igen nyúl hozzá az új takarmányhoz. Mi 30 kg. nyers szeletet etetünk darabonként és ha ez elfogyott, minden 10 kg. nyerszelet pótlására 1 kg. szárazat számítunk. Az átértési idő 6 napig tart. Naponta 5 kilogramm csökkentjük a nyerszeletet és fél kilogramm emeljük a száraz szelet adagolását. A kétéle felet csak a fülszeltésen lesz össekeverve. Hogy 1 kg. szelet beáztatásához mennyi víz kell, azt szelete változtatja. Némelyik gyár szeletje kevesebb, másik gyáré már feltűnően több vizet képez magába szívni. Szabály az, hogy annyi vizben kell áztatni, hogy teljesen átázza s olyan legyen, mint a vermet szelet. De ez 2-4 órai áztatásnál csak akkor lehetséges, ha nappal legalább óránkint, hőségben még gyakrabban alaposan meg lesz keverve. Ez azért szükséges, mert nyugalomba hagyva, felszáll a víz színére és egész felsőrése kiszárad. A keveréshez köpülő rudjához hasonló eszközt használunk, melylyel fölülről felelő adék kell keverni, a míg a szelet a kádát egyenletesen be nem tölti és a felszinen 2—3 ujjnyira nem fedi a víz. Egy ilyen keverés jó fertály óráig tart. Mi 20 akts kádban 78 kg. szeletet tudunk 24 óra alatt beáztatni. Ha az áztatásra nem fordítanak gondot, úgy az állat nem szivesen eszi.

Lósy.

Felelet. A baltaczim termelése cz. kérdés.

Rég teruelen a baltaczimt s így az irhamot, tapasztalásomból, hogy vetni lehet tavasszal, a mint az idő enged. Legjobb védőnénye a tengeri. Legjobb bakrosodik közte. Eltart 10 évig is, csak ne tapossa semmi; mert ha tapossa, kivész. Kétszer lehet kapálni, ha a földje neki való. Magnak az első kaszálást kell meghagyni. Egy magyar holdon terem 10 mázsa mag is. A kaszálásra ügyelni kell és ha szendül, hozzá kell látni, csomókba gyűjtöm, de úgy hagyni és csak harmaton gyűjtieni. Az állat kedveli akár zöldjében, akár szárazon. Alig van párja a baltaczim takarmánynak.

Nagy Dénes,

birtokos.

**Minden
gazdának
nagyon
fontos!**

Báró Véesev-féle uradalmak.

T. Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésének

Budapest.

Májusban az **impregnált** magból kelt növények feltűnően erőteljesebbek és szivesetük önékább volt.

Rovarok a répapalántákat nem bántották, fagy nem volt, nem érte.

Augusztusban az **impregnált** magból kelt palántákon már látható volt, hogy nagyobb termést fognak adni, mint a nem impregnált.

Az **impregnált** magból 5 szeker többet termelt holdanként.

Az eredményről teljesen meg vagyunk elégedve.

Sádköz, 1906. november 4.

Spöner

urad. gazdabíró.

Felelet. A műtrágya búkköny alá című kérdésre.

Búkköny alá legelőszérubbi káli és foszfor-savtrágyát alkalmazni és pedig kat. holdan-ként körülbelül 100 kgr. 40 százalékos kálisót és 200 kgr. szuperfoszfátot. Nitrogéntrágyára a búkkönynek nincs szüksége, miután a búkköny az úgynevezett nitrogéngyűjtők közé tartozik. Csak az esetben, ha kikéltés után lassan fejlődik, lehet 40—50 kgr. chilisalétrom betakarás nélkül rászórni.

Ha ószi szántásba kerül a vetés, akkor úgy a kálisót, mint a szuperfoszfátot grubberrel vagy mélyen járó boronával kell átlatkarni, ha azonban a talaj tavasszal megszáradt, akkor a szántással kell a műtrágyát átlatkarni. A két műtrágyát össze lehet keverni és egyszerre kiszórni. **H.**

Felelet. Mennyi a napi szesmoslék és annak pénzértéke? című kérdésre.

A moslék mennyisége igen változik a szerint, hogy sűrű, közép-sűrű vagy híg cefrével dolgozik a szeszgyár. Sűrű cefrénél 100 kiló tengeri víz 130—140 liter viz, közép-sűrű cefrénél 180—200 liter viz, híg cefrénél 220—240 liter vizet használnak a gőzölésnél, továbbá a lepárló készülékűre is. Mert ha a lepárló sok gőzt kondenzál, úgy a kiejert cefre a lepárlásnál felhull. A nem jól működő, különösen régebbi szerkezetűeknél 30—40 százalékkal, a jól működő újabb szerkezetűeknél 20 százalékkal. Ugy, hogy jól működő lepárlónál 100 liter kiejert cefrénél 120 liter moslék, nem jól működő lepárlónál 130—140 liter moslék lesz. A moslék minősége pedig sok mellék körülménytől függ. A feldolgozandó anyag összetételétől, cefrék sűrűségétől, a felhasznált malata mennyiségétől (ami változik, aszerint, ha 7 napos malata használtatik, akkor 100 kilo elerjesztendő keményítőre 20 kilo árpat lehet számítani, míg ha kinövesztett 20 napos malatából már 100 kilo keményítőre 12 kilónál több nem kell), továbbá a feltárás minőségétől.

Chémiai összetétele a tengeri mosléknak a következő határok közt mozog:

Víz	87.7%	106	94.3%	106
Száranyag	5.7	»	12.3	»
Nyers protein	1.6	»	2.3	»
Nyers zsír	0.4	»	1.4	»
Nitrogénmentes vonatanyag	3.2	»	5.8	»
Nyers hamu	1.5	»	2.2	»

100 liter szesz előállítására 300 kilo tengeri és megfelelő mennyiségű árpara van szükség, ha az üzem rendszeren van vezetve, akkor minálunk homos cefrézési viszonyaink mellett 100 liter szeszre rendszeren 20 hektoliter moslék jut, és szerint naponként 80 hektoliter moslékara lehet számítani. A mosléknak gazdasági értéke a viszonyok szerint változik, de Magyarországon a burgonya-moslék értékét hektoliterenként 20 fill., a tengeri moslékot 40 fillérért szokták számítani. Hogy a jelen esetben 40 fillért megér-e a kinalt tengeri moslék, erre nézve legjobb volna az üzembőben a moslék mennyiségét és annak száraz anyag tartalmát megállapítani. Ha moslék mennyisége 80 hektoliternél több, úgy vagy híg cefrével dolgozik a gyár, vagy pedig a lepárlásnál hígul fel a moslék.

Bíró Gusztó.

HIREK.

Az alsó gazdasági szakoktatás reformja.
A földmívelésügyi miniszterterületen folytatták a gazdasági szakoktatás tárgyában megtartott szaktanácskozományt a következő két kérdés kapasan: 1. A m. kir. földmív.-iskolák, mint gazdasági altisztképző intézmények jelen szerzetükben föntartandók-e, vagy pedig a fölvetelben, a szervezeten és kiképzetésén változtatások mutatkoznak-e szükségessének? 2. Szükségesek-e az altiszti képzésnél nagyobb képzettséget nyújtani hivatott gazdasági iskolák, és ha igen, milyen szervezettel létesítenek, hogy kitűzőt cseljünknek — kisebb középirtokok vezetésére képestitet gazdák nevelése — minél tökéletesebben megfelelhessenek?

A vélemények oda concludáltak, hogy a gazdasági akademiák és földmív.-iskolák közé iktatni kellene középintézeteket, a melyekhez 4 gimnázium vagy realiskola előképzettség kívántatnának meg, főként azért, hogy jobbmódu parasztságok fiait ott képeztessek és művelt parasz középirtokokok keletkezzenek, részint azért, hogy a középirtokok számára kezelők neveltessenek. Az ily intézetek növekedésének az egyrés önkéntesi jog megadandó. A mi a földmív.-iskolák képzését illeti, kiemelték azt, hogy a parasztagda azért nem adja fiát a földmív.-iskolába, mert sokba kerül (600 korona egy évre) s mert a tanfolyam hosszú. Továbbá, hogy téliek legyenek az iskolák, a franciaia ferme iskolák mintájára, s nyáron leányokat képezzenek a háztartásban. **Halász** miniszteri tanácsos a gazdasági ismétőliskolákat fejlesztani akarja és törvényjavaslatot kíván benyújtani. **Darányi** Ignác miniszter készségesen kijelenté, hogy e törekvést támogatni fogja. **Ruffy** miniszteri tanácsos, mint az állami gyermekmenhely felügyelője bejelenté, hogy 31.000 árva van a gyermekmenedékhelyeken elhelyezve és óhaj-tása lenne, hogy az árvak nagy része földmív.-vesekké lenne kiképezve, miért is javasolja, hogy a földmív.-iskolák mellett az árva gyermekek részére család otthonokat tervezzenek és az árvakat földmív.-iskolákban ok-tassák. A belügyminiszter ez irányban át fog írni a földmív.-ügyi miniszterhez, jó akaratát kérve. E rövid relatióból is meggyőződhetnek olvasóink, hogy az alsó szakoktatás terén nagy a mozgolódás és hogy a viszonyok meg-elelődték arra, hogy az állam nagyszabású intézkedéseket tegyen, a mi szükséges is, mert az elmaradás e téren túlságos. A jóakart a kormány részéről meg van és a legközelebb. időkben jelentékeny alkotásokat várhatunk.

A mezőrendőri törvény reviziója. A földmívelésügyi miniszter tervbe vette a mező-gazdaságról és a mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. törvényzikk revizióját és megfelelő javaslatlételre hívta fel az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet. Az egyesület, hogy javaslat a ország gazdalközönségének egy-öntetű óhaj-tása legyen, a vidéki gazdasági egyesületek szakvéleményét is kikérte.

Ezek, valamint az egyesület számos tagjána-k beérkezett véleményei alapján **Jeszenszky** Pál ügyvezető titkár, mint e kérdésnek az egyesület részéről megbízott előadója, terjedelmes, minden oldalról megvilágított javas-

latot dolgozott ki, a mely legközelebb márt beható megvitatás alá kerül az O. M. G. E.-ben. A javaslat, a mely egyébként minden tekintetben fölel a törvény módosítására vonatkozó kívanságokat, lényegében azt az álláspontot foglalja el, hogy a **mezőgazdasági törvény revizióját függőben kell tartani addig, a míg a gazdák érdekképviseletét törvényhöz uton nem rendezik**, mert hiába módosítják a törvény egyes rendelkezéseit a gyakorlati életnek legmegfelelőbb módon, azok mégis papirosan és végrehajtatlannal fognak maradni, a jövőben is abban az esetben, ha a gazdák önkormányzati tevékenységének nem biztosítanak a legtágabb teret. E nélkül sem a kormány, sem a közigazgatási hatóságok buzgalma nem érvényesülhet. A mezőrendőri törvény alapján azonkívül mind a kormány, mind a közigazgatási bíróság részéről annyi elvi jelentőségű határozatot, döntvényt és rendeletet léptettek az idők folyamán életbe, hogy azok közt már a hatóságok is képtelenek eligazodni, a gazdalközönség pedig már éppenséggel ki nem ismeri magát közöttük. Azért szükségessé tartja a javaslat, hogy az 1904. évi XII. törvényzikk érvényen kívül helyezésével egy teljesen új mezőrendőri törvényt alkossanak a törvényhozás, a vonatkozó, lehetőleg egyszerű és világos új végrehajtási rendelet életbeléptetésével. Az előadói javaslatnak a tárgyalásnál az O. M. G. E.-nek erre a cefra külön delegált bizottsága a jövő téli folyamán kezdje meg.

A nemokleveles gazdatisztek vizsgálja. — A nemokleveles gazdatisztek vizsgálja a debreczeni, keszthelyi és kolozsvári m. kir. gazdasági akademiáknál április hó 15-én kezdődik. A debreczeni gazdasági akadémia igazgatósága a vizsgálva való behívókat már a múlt hóban elküldötté mindazok részére, kiknek vizsgálóedényök van. A mennyiben valaki a behívót meg nem kapta volna, forduljon ehbeli kérsével a debreczeni gazdasági akadémia igazgatóságához.

A szilágymegei gazd. egyesület igazgató választmánya febr. hó 23-án Zilahon választmányi gyűlést tartott. **Kaizer** György elnökméte alatt. Jelen volt **Bíró** Ferencz, **Fehrenthéy** Frigyes, **Kiss** Ernő, **K. Nagy** Béla, **Beveczer** Lajos, **Simay** Miklós, **Vajda** Gyula, **Tury** Lajos kertész, **Fényes** Károly titkár.

Agraria

Gazdasági gépek

árjegyzékét

Levélczim: **Agraria Budapest, Váci-út 2.**

Kérje

minden

gazda

az összes

Ekek

vetőgépek

gőzcséplők

maloták utó-rol

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság, a szab. osztr.-magy. államvasut-társ. részeczi mezőgazdasági gépgyárának vezérigynöksége.

! Mezőgazdák különös figyelmébe !

! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tisztá acélanlyok

sáját hámorainkból.

Eltörhetetlen tárgyalóacélek

Pánczélcélc-kormánylemezek

Magnisított acélcélc-ek

Porvédő keretek

Acélc gerendély

Csak kitémaszott nyerekkel bírő taligát szállítunk

Ekegyártás terén legelső rangu magyar gyártmány felülmúlja még a levezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmívelőgépeket terjedelmes ismereti és egyháttal a talaj alaps megmunkálására terjedéms, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-út 2.

Sürgönyczim: **„AGRARIA” Budapest.**

A választmány mindenkéltét utasította a titkárt, hogy Zsibón, Tasnádon, Tasnádszántón, Ákoson, Völcseken és Szilágy-Péeren kezdeményezett *szövetkezeti gabnarakárak* felléállítását és Krasznán a Szilágyosomlyon létesítendő szalmaraktár költelekébe vonja be. Utasította a titkárt még, hogy Zsibón és Zilahon hitelszövetkezeteket alakítson, és ennek megalkatása után ugyancsak gabnarakárak felléállítását kezdeményezze. A választmány ezután megállapította a megyében kívánatos viczinális vasutak jögyezékét és ennek kapcsán kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy a Besztercezenasói vasutat Kunpulyón építse ki, vagyis Erdélyt ily módon Bukovinával közvetlenül kösse össze. A választmány ezután elfogadta Szalay Gyula budapesti kereskedőnek azon ajánlatát, hogy a megye területén áruaraktárakat létesít. Nógrád megye gazdasági egyesületének felhívására kérelmezni határozta a kereskedelemi miniszternél azt, hogy a mászás szákak a vasuti forgalomból kivonassanak. Elhatározta a választmány, hogy a hasznos madarak védelmére fészek-odukat csináltat, hogy a megyében a fűzvesző termelést propagálni fogja, valamint, hogy a cirkotermelést is felkaroltatni fogja.

Szőlősgazdák ülése. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete Bernáth Béla orsz. képviselő elnökele alatt ülést tartott. Az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentését, valamint a számadásokat és a folyó évi költségvetést elfogadta és azokat a március 30-án kitűzött közgyűlés elé terjeszté. A választmány tudomásul vette a németországi szőlészeti tanulmányra vonatkozó előterjesztést. Ennek értelmében július végén, augusztus elején a Rajna, Mosel, Neckar vidékére 15 napos kirándulást rendeznek az ottani szőlőművelés, borkezelés, borkereskedelem, szövetkezet és városüzemi pincék tanulmányozására.

A kivándorlás a felvidékről. Korpona, Tótpelsőz, Zólyom, Kékkő, tájékozló a kivándorlási statisztika kellő tájékoztatás nem ad, mert különösen Korpona és Tótpelsőz vidékéről sokkal több a passzus nélküli és egymás passzusával kivándorló Brema felé, Hamburg felé, mint a rendes passzussal kivándorló. A pénzt az Amerikában levő rokonok küldik és külföldi ügynökök adják a hajójegyet és utasítást, hol lehet a határon átjutni.

Gyengébb réteket és rosszabb szántóföldeket már nem művelnek, hanem parlagon legelőnek hagyják, mert az izzón maradt nő és öreg ember kaszálását, szántását nem bírja, de még csak az állattenyésztés javára sincs az ilyen legelő, mert sok állatot a munkaképes férfi nélkül maradt család nem bírja gondozni.

Múlt évben is számos beszerződött arató otthagya gazdáját, elment Amerikába, a folyó évben fokozott mértékben áll ez, pedig itt a kövek miatt nem lehet aratógépeket alkalmazni.

A bókói uradalommal ösz óta alkuba volt 56 pár arató és a midőn januárban minden kivágásokat és követeléseket teljesítette az uradalom, akkor februárban az egyik 20-as bokor leolvadt 9-re, a már aljárú szerződést ott hagyva, a többi túl van az Operencián. Így számos birtokos jár a vidéken. Mennyi marad aratásig? És elváltat szerződés meg csak nem is képez kivándorlási akadályt.

Az új német vámtarifa egy éve. Március 1-én múlt egy éve, hogy az új német vámtarifa életbe lépett. Ez a tarifa tetemesen emelte a gabona- és lisztvámokat és pedig a buza- és rozs-vám 3%, márkáról 5 1/2 márkára, a lisztvám pedig 7.30 márkáról 10.20 márkára emelkedett. A felemelt vámok már is éreztetik hatásukat, mert a német gabonaárak tetemesen emelkedtek. Természetesen a lisztárak is jóval drágábbak, mint tavaly és ugyan csak emelkedett a kenyér árs is, a miert nagyon zúgolódnak a munkásosztályhoz tartozó fogyasztók. Feltűnő jelenség még a külföldi lisztimport hanyatlása. Magyar lisztet tavaly januárban 37.020 mm.-át, az idén már csak 1678 mm.-át importáltak. A magyar lisztbehozatalt tehát csaknem lehetetlenné tette a fölemelt lisztvám.

Románia buzakivitele. Bukarestből írják nekünk: Románia buzakivitele Oroszországnak az éhség által sújtott területére egyre nagyobb mérvet ölt. Eddig több, mint 2000 waggont exportáltak.

A czukoripátermelők szervezkedése. — A Czukoripátermelők Országos Szövetségének előkészítésére kiküldött bizottság Desseffy Emil gróf előlévelése ülést tartott, a melyen a bizottság tagjai közé beválasztották Szilvay Gusztávot, Coppony Vilmost, Eszterházy Miklós herceget képviselőt és Nagy Albertet. A bizottság előadója, Szilassy Zoltán előterjesztette az alakítandó szövetség tervezetét, a melyet közel három óráig minden részletében megvitatott. Elhatározta a bizottság, hogy a tervezetben foglalt alapelvek szerint a termelők országos szervezést most már haladéknélul megkezd. Főhívatást intéz a termelőkhez, hogy egy évvel hosszabb lejáratú szerződést a gyárakkal ne kössenek és igyekezzenek lehetőleg már most méltányos szerződési feltételeket megállapítani és az országos szövetség részére ezeknek a feltételeknek alapján tagokat gyűjteni, úgy hogy a legközelebb összehívandó újabb országos gyűlés alkalmával megalakuló szövetség kellő erkölcsi és anyagi erővel kezdhesse meg működését.

Borárverés. A Budafoki Magyar. Kir. Pinczewestényi Tanfolyam pinczejében március 20-án délelőtt 10 órakor borárverés lesz. Az árverésen vincereliskolák szőlőben és az állami minta szőlőtelepeken termelt borok kerülnek eladásra. A venni szándékozók az előzárveendő borokat március 15-én és 19-én, valamint az árverés napján megvizsgálhatják. A budafoki m. kir. pinczewestényi tanfolyam pinczejében minden évben négyszer tartanak borárverést, mindig a következő napokon: március 20-án, május 16-án, augusztus 25-én és december 3-án.

Az amerikai közméte-lisztharmat tárgyában. Az országos gyümölcsészeti és fatenyésztési biztos a következő körlevelet küldte be szerkesztőségünkhez:

A merikában az Egyesült-Államokban mintegy tíz év óta a közméte (egres) bokrokban egy új és veszélyes lisztharmat betegség lépett fel, mely nemcsak a közméte bokrokat teszi tönkére, de átmegey a ribizskére is és ennek természetét is kérdésessé teszi.

A betegség okozója a »Sphaerotheca mors uvae« nevű lisztharmatgomba, a mely ellen a védekezés igen nehéz és nem is vezet mindenkori sikerre. A legbiztosabb védekezési eljárás még eddig a beteg bokrok teljes kiirtása és a helyszínén való elégetése.

Ezen veszélyes betegség már el van terjedve Európa majdnem minden államában; sőt az osztrák cs. kir. földműveltségügyi miniszter értesítése szerint az osztrák tartományok közül is már Morva és Csehországban, Alsó-Ausztriában, Salzburgban és Gácsországban több helyen fellépett.

Nincs kizárva, hogy hazánkban is feliallható lesz ezen veszélyes betegség.

Ily körülmények között a határozatlat és a növényforgalom korlátozása már nem vezetne célra és ennek alkalmazásától a m. kir. földműveltségügyi miniszterium kénytelen lévén eltekinteni — ezen uton figyelemzetem komolyan a kerteszkedő közönséget, miszerint egyes és ribizské területek a behozataltól a külföldről saját érdekében tartózkodjanak.

Felkérem arra is az érdeklődő közönséget, miszerint minden a kertjükben vagy vidékükön felmerülő és a közméte lisztharmatra emlékeztető gyanus esetet hozzáam haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek.

Madárvédelmi mozgalom Hevesmegyében. Nagyszásu madárvédelmi actio indult meg Hevesmegyében, melyet Koppély Géza, a hatvani czukorgyár egyik tulajdonosa kezdeményezett, különösen a gyümölcstermelés, szőlőművelés fellendítése és a repárok elleni védekezés céljából. A mozgalom kiindulásaképp nevezett birtokos a czukorgyár telepén 300 fészeknek kihelyezésével egy madárvédelmi telepet létesített, melyet lapunk munkatársai, az országban ismert madárvédő, Ku-

ljelcső József dr. m. kir. állatorvos e hó 10-én rendezett be Hatvanban és a további munkálatakat a közel jövőben az uradalom többi birtokain is eszközölni fogja. Ugyancsak mozgalom indult meg a hevesmegyei gazdasági egyesület keretében egy madárvédelmi osztály létesítése céljából és ez okból a közel jövőben munkatársunk az ottani megyei gazdasági egyesület által Gyöngyösön, az egész megye közönségének bevonása mellett rendezendő előadásban gyakorlatilag is be fogja mutatni az erre vonatkozó szükségessé tudnivalókat. Mozgalom indult meg aziránt is, hogy Hatvanban is egy ilyen előadás rendeztesse. A megfelelő telti etető szükségletnek kellő mennyiségben való előállítása céljából a czukorgyár telepén, a Zagyva partján nagyobb napraforgótermelő telep lesz be rendezve.

Örömmel üdvözljük e mozgalmat, mely nagyon is hivatott a gazdák közönség érdekeit előmozdítani és követezés ajánljuk a többi gazdasági egyesületnek ugy, mint egyeseknek is, a kik ha hoznának fordulnak e tárgyban, szívesen szolgálnak szakközgünk utján felvilágosítással.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Borsod vármegye területéhez tartozó *Sajóvárkony* községben a f. évi április hó 1-jére eső országos vásár ez évben kivételesen április hó 2-án, a Gömör-Kishont vármegye területéhez tartozó *Feled* községben a f. évi szeptember hó 9-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember hó 16-án, és hogy az Ung vármegye területéhez tartozó *Nagykapos* községben a folyó évi április hó 1-jére eső országos vásár ez évben kivételesen március hó 12-én s ugyan csak, hogy az Arva vármegye területéhez tartozó *Alsó-Kubin* községben a folyó évi március hó 25-ére eső országos vásár március hó 26-án, — a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye területéhez tartozó *Hajós* községben a folyó évi március hó 31-ére eső országos vásár április hó 1-én, — a Zala vármegye területéhez tartozó *Zalaújlak* községben a folyó évi április hó 1-ére országos vásár április hó 2-án és a Zólyom vármegye területéhez tartozó *Szászpécs* községben a folyó évi március hó 29-ére eső országos vásár ez évben kivételesen március hó 27-én tartassék meg.

APRÓK.

Angolország gazdagsága. Az angol statisztikai hivatal most megjelent kimutatása szerint Angolország az utolsó tíz esztendő alatt 97,000,000 font sterling értékű szenet, 55,000,000 font értékű gyémántot, 288,000,000 font értékű aranyat, 10,000,000 font ezüstöt, 28,000,000 font rezezt és 64,000,000 font ónt termelt. Terményekből 4,850,000,000 bushel búzát, 979,000,000 bushel árpat, 3,400,000,000 zabot, 370,000,000 tengerit, 110,000,000 galton bort, 3,600,000,000 font teát, 420,000,000 font kávé, 560,000,000 mázsa nyers cukrot. Az állattenyésztés föbb adatai a következők: 7,000,000 íó, 119,400,000 szarvasmarha, 152,000,000 juh. A juhok 872 millió font gyapjút adtak.

Szesz.

A szeszüzletben e héten szintén ólnék kereslet uralkodott és jó vételked meli *finomított szesz* adozva 150—151 K, adozatlanul 51—52 K kelt el nagyban.

Élesztő szesz adozva 148—149 K, adozatlanul 49—50 K kelt el.

Denaturált szesz szállár és a tartos vételked meli *horvái* együtt 41 K-ig kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 45—45.50 K volt ajánlva és több tétel zárulva is lett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 46—45.50 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adozva	150—151 K
Finomított szesz adozatlan	51—52 K
Élesztőszesz adozva	148—149 K
Élesztőszesz adozatlan	49—49.50 K
Nyersszesz adozva	148—149 K
Denaturált szesz	41—41.25 K

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A Gazdasági Lapok heti jelentése a hét üzleti forgalmáról.

Budapest, 1907. március hó 14-én.

1. Budapesti jegyzékek: 100 kilonkénti franko. Budapest. Kőzartárak, m. kir. Államvasutak

Készáru-tőzsde 1907. március hó 14-én.

Table with multiple columns showing market prices for various goods like flour, oil, and other commodities. Columns include 'F u j', 'Hozzájárulás', '100 kilogramm', and '100 kilogramm'.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A vetőmagvak forgalmában nyilvánult élenkebb hangulat a feloyt héten további haladást tett és a megrendelések jóval számosabban érkeztek be. Különösen a vörös löherért kerestek erősen, míg ellenben a termelők részéről való kínálatok majdnem kivétel nélkül csak a csekélyebb értékű beázott vörösszemű minőségekre szorították, minék következtében a finom nagyszemű, violaszínű magvak magasabb árakat értek el. Luczernának főképben csak világosszínű minőségére irányult az érdeklődés. Gyöngyök minőségüknek ára egy csekélységgel hanyatlott. Takarmányröpmagvak impregnált fajfajt (csillaggyeűek) a legutóbbi napokban még sokkal erősebb keresletnek örvendtek, ami mindenestől azon körülménynek is tulajdonítható, hogy

az O. R. G. E. növénytermelési szakosztályának március 9-én tartott szakelődését követő ülésén épp oly hasznos, mint érdekes eszmecserebél azon elvitatottan tény szürodott le, hogy az impregnált röpamag legalább is 4-5 nappal előbb kel ki, mint a nem impregnált. Ha már most tekintetbe vesszük azt is, hogy impregnálásra kerülő magot csakis selekcionált anyárpárolt termesztik, akkor minden gazda felismerheti, hogy mily nagy előnyny jár, ha impregnált röpamagot vet. Büköknyéből nagyobb tételek felhozatala volt észlelhető, minék folytán a mult héti árak nem tarthatók fenn magyukát. Röpamagok árak és legelők létesítésére nagy kereslet volt és nagy tételekben keltek el.

Jegyzékek nyers áruári 100 kilonként Budapestén:

Table listing prices for various types of flour (Vöröslöhre, Vörös löher, Luczerna, etc.) and other goods like Muharmag and Büköknyé.

Központi Vásárcsarnokba vidékekről érkező élelmiszerek heti áreljelentése.

(Gutwillig Ármn Budapest, Központi Vásárcsarnok élelmiszerezőbizonyos jelentése.)

Budapest, 1907. március 14.

A jó vételkedő és élénk forgalom jellemzi az elmúlt üzleti hetet. A legnagyobb tételek is könnyven, kielégítő áronak helyezkedtek el. A közlegő busvoti unnekre való tekintettel a rendszeres megszokottan beküldés nagyon ajánlható. A tojás behozatalok megcsappantak, mért is az árak emelkedtek. Az üzlet szilárd. A beállt hidegebb idő is hozzájárult ahhoz, hogy az irányzat megszilárduljon. Husfélék: Vadrököl érkezett marhahus I. eleje 100-110 K, I-a hátúja 115-125 K, I-b borjúhús eleje 115-125 K, I-a hátúja 130-140 K, borjúhús hárson sulylevonás nélkül 106-116 K, sertéshús szalonna nélkül 140-150 K, sertéshús szalonnával 132-136 K, füstöltus 180-190 K, szopos malac 100-110 K, süldő K, birkabus 120 K, mm-ként. Vadfélék: vadcsirke 80-100 K, őz 100-110 K, Bárányok 12-24 korona páronként. Szarvas K, kármád K kg-ként egészben. Nyul darabonként K, süldő K, K fogoly K, K fészán K, szalonka K páronként. Baromfi öreg tyúk K, fiatal sötét való csirke 2.40-3 K, fiatalabb Rántai való csirke 3-3.50 K páronként. Tőjés: Bácska 79 K, egyébb magyar 76 K, erdélyi 76 K lánként 1440 dr. Tejmérek: K Szövetkezeti tea vaj I. 2.40-2.60

K, II. — K, fözvagy 1.60-1.70 K, turó 24-34 filler kgként.

Burgonya: róza K, sárga K, minként. Dió K vöröshagyma K mmknt. Gyümölcsfélék. Ranette K, Baktul, I. Körte

Kimutatás

a hazai nyilvános áruárutárak és szövetkezeti gabonárutárak gabona és örlemény forgalmáról és készletereiről.

1907. március 2-től március 9-ig.

Table showing grain and flour market data for various locations like Budaörs, Ruzsa, Árpás, Zab, and Fongeri. Columns include 'A forgalom és készletek', 'Buzs', 'Rozs', 'Árpás', 'Zab', and 'Fongeri'.

Table A) Nyilvános áruárutárak. Table B) Szövetkezeti gabonárutárak. Lists prices for various types of flour and grain from different sources.

Az a lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomás jog fenntartva.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos

Superior Sorvetőgépek. Legjobb toltóerőkendzser!!! Többször közelebbi leírást kéral!!! Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák. Egy- és többvasú ekék. Háromtagú és egytagú hengerek. Triórök. Mútrágaszörök. UMRATH és TSA Budapest, V., Váci-körút 60.

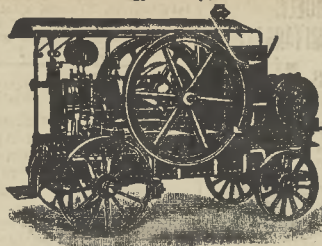
Advertisement for KÁLLAI LAJOS motorgyárában. Features a small image of a tractor and text describing various agricultural machines and services available.

Advertisement for Kitiunó hegyi erdőlegelőre szarvasmarhák és juhokak legeltetésre elfogadók. Esetleg feles tartásra. Klein Sándor, Ruzsa, posta Karánsebes.

Advertisement for Glodischia élősvény. Hármly talajban gyorsan feltelező, nagy ővségekkel vel ember és bárányállatok ellenél, kitárt 70-80 évig, nevelhető olyan sztrín, hogy apró csirke, maloc, tin, som, moter, stb. az legalkalmasabb állatnak övök terítés. Szar darab ára 12 korona, három méter kerítéshez. A csomákra foges pincésben töltötek és így egész május végéig sikerül tárolniok. Nyomatéki ütélés és későbbi képes utatás minden részéhez adóak. A kinek övök: sodrony-szövetek a legfőképesebb gyártmányú, övcsész, 10, 100 és 200 centiméter szélesség.

Advertisement for Szőlőlugas and Szőlőtulványok. Includes the name DELAWARE and Nagy Gábor szőlőnagybirtokos Nagykágya.

Házi gyártmány!

MAYER gépgyár vas- és fémdöntő részvénytársaság
SZOMBATHELY — BUDAPEST, Váci-körút 61.

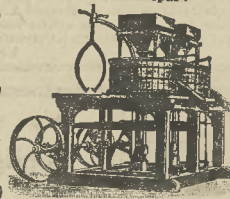
Malomépítészet. Motor-osztály.
Mindenmü gazdasági gépek gyártása.

Költő munka!

Kedvező feltételek!

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetk.

Honi ipar!

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK
ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH OBERNDORFI

TENYÉSZTÉSE VEGETÁRIUM ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELES

~ SZAVATOLÁS MELLETT ~

WOHANKA és TÁRSASÁG BUDAPEST,
V. VÁCI-KÖRÚT 76.

Aki — eddig **kihasználatlan** — mély fekvésű földeket **hasznalhajtóvá** kíván tenni, aki aránylag **kis költséggel és csekély fáradsággal nagy jövedelmet** akar produkálni, aki a szegény nép jóléte érdekében a kosárfonó háziiparnak vidékén is lendületet óhajt adni, illetven az **nemes kosár fűzet**, melyből dugványokkal, fajokban gazdag telepről **jutányos áron és szívesen szolgál IRMA nemes fűzetlepek** kezelésége **Galgóc** (Nyitra megye). — Együttal kész — bármikor és bármennyi — prima kosárvesszőt — hantott állapotban — a **legmagasabb áron** megvenni.

Eladó ürü.

300 db 3 éves ürü, gazdagszörű, debreczeni fajtisza, igen jól kinőtt, legjobb conditióban, további tartásra igen alkalmas. Tudakozódhatni a káptalani bér gazdaságnál, Ipolyság.

CLIMAX benzín, világító-gáz és szivó-gázmotorok

A világhírű

'ECLIPSE' nyersolajmotorok,

melyek hűtés, gyújtás és szelepek nélkül dolgoznak. Pénzügyőri ellenőrzés nincs. Robbanási veszély kizárva.

A világ legolcsóbb üzeme.

Üzemeltetés óra és lóerőnként 1/2 — 2/3 fillér. Lokomobilok benzín- és nyersolaj-üzemre.

Kizárólagos veszerképviselő Magyarország és társországaiba:

Sugár Lajos

Budapest, V., Lipót-körút 17. sz.

Költségvetések és árjegyzékek ingyen és bérmentve. Ügynökök alkalmaztatnak.

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóerő benzín, spirítusz, kőolaj vagy generátorgáz. Üzemeltetés 1/2 — 2/3 fillér óránként és lóerőnként.

Gőzekék. Gabonaelevátorok. Örlő- és daráló hengerek. Benzín- és spirítusz-lokomobilok. Villamos világítás teljes berendezése. Villamos ivóvízvezeték.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgál

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

Az első bécsi nagy mézárósság

részvénytársaság

Budapesti képviselő (IX., Üllői-ut 25., Köztelek)

vez

kész hizott ökröket

és fogad ajánlatokat, melyek

hizalásra beállított ökrök

eladására vonatkoznak.

Tökmag

Indiai Mammuth kiltója 3 — 4 kor Szabó Lajos koltós, Apostag.

Van szerencsém

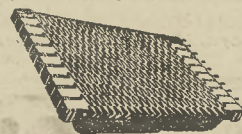
a n. ó. közönséget tiszteltetéssel értesíteni, hogy **téli szalonát és tiszta sertés-zsírát** a nagy készlet miatt tetemes áron **leszállítottam** és adom a téli szalonának kilóját 68 kr. és tiszta Irenni sertés-zsírát 72 kr.-jal, **friss sertészsír** 72 és 76 kr. és minden hentes-árut a **legutányosabb áron** számítom. Kereskedők és vendéglátók nagyobb vételnél áronönményben részesülnek. Szíves pártfogásukat kérem tiszteltelt **Garai Károly** hentes-üzlet, Arad, Boczó-utca 2. szám.

'UNIKUM' magas tűzálló képességű takarékröstályok!

Tartós!!

Nem szakadódik!

Nem görbül!!

Nagy szénmegtakarítás!!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rostályokat a **A Van Baerle** féle S. S. Jegyű kazánköszöred nem titkos szer

BÁRDOS és BRACHFELD

mészaki nagykereskedés és hal. eng. villamosági vállalat

BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCA 23. SZÁM

RÉPABOGÁR

(ormányos) ellen teljesen sikeres védekezési módra rájöttem. Egyszerű, költségtőlküli módszerem 50 korona alatt minden birtokosnak megküldhetem. Kezelésem alatti gazdaságokban több évi fásztól kiserlelés után végre értem, hogy módszerem szerint vetült és kezelt répához nem nyúl a répabogár. Pusztá-Károlyháza, u. p. Verseg (Pest m.)
Veres István, g. írtó.

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szíves megkeresések: **Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen, (Osztrák Szilézia)** vagy:

Az Osztrák Bányá- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapestben, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

Szőlősgazdák figyelmébe!

Kiadásban megjelent a legjobb és legolcsóbb könyv, mely nélkül önzetlen minden szőlősgazdára nézve:

Az okszerű szőlőművelés.

Írta: **Klinda Károly.**

Ára bérmentes küldéssel együtt **1.- kor.** - Megrendelhető: **Buzárovits Gusztáv** könyvkiadónál
ESZTERGOM.

Fajtszta vetni való burgonya.

Haas Ignác kemencei és görögzállási gazdaságaiban vetési célokra következő **fjtszta** burgonyafajok rendelhetők:
Hortensia, Imperator, Prof. Maerker ... mm.-ként 5.- kor.
Magyar kincs, Reichs-anzler, Aspasia, Hatzfeld hercegnő, Nansen ... 7.-
Up to Date, St.-Wenzel, Dabór, Gratia, Sas ... 9.-
A Kemence vagy Görögzállás állomás. Szálok önköltségen számítanak. Wagon-rakományok vételénél, külön egyezség szerinti mérsékelt árak. - Rendelések

Haas Ignác Nyiregyháza
ezimre kéretnek.

Fajburgonyát

100 legjobb és legújabb fajokban ajánl:

Faragó Béla cs. kir. udvari szállító

ZALAEGRSZEG.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Strube-féle tavaszi búzát

mely nálunk kitűnően bevált, **vetőmagnak** ajánl **gróf Deym János** birtokkezelőse, **Lesencze-Tomaj, Zalamegye.**

15 mázsa lőheremag 4 63 frt.
300 kiló Phacelia tanacetifolia mag 4 1 frt., 600 kiló akácizem 4 70 kr., 300 hektó bor 4 20 frt., 12 mm. bibóheremag 16 frt.ával, Yorkshir kammaloz 40-45 frt.ával eladó franko vasúttalonszám állítva, neto cassa vagy utánvét mellett.

Ivánkai Kherndl Imre földbírtokos
ZALA-RÉCSE.

Lőherét és nyulszapukát (ladok, **Lucernamagot** veszek. Minikéket végző ár és mennyiségi feltétellel alatti címre kérek: **Felsenburg Özön, Balassagyarmat.**

Lovak kehesége

(Chronica költés és nobis Hírvéző) **biztos eredményvel gyógyítható.** Színtelen olívmérs bizonyítja hatásgazdát. Eljárás: **Káld Ripp Árvin, Drezdén-A, 706. szám**

Eladó!

300 löszerszám, a bécsi lovonat vasúttól átveve, 100 pár luxus 16 szerszám, ezüsttel bevont mellel, Kummel löszerszám, amerikai trabber, két- és egyfogatu, 60 nyereg, hirtő, gazdasági pokrók, Szevver, kúbizsics pánszerkevény, 650 ezer esőköpeny 2-8 koronáig, 1000 drb nemez csizma 3-6 koronáig. Kapható a következők eimen: **Franz Grundler,** Wien, 9/1., Trüdelnallee 105. Telefon-szám: 20.745.

== Elsőrendű ==

112 díjjal kitüntetett Gloria benzinkorok és motorcséplő-készletek malom-, ipar- és gazdasági célokra.

== Teljes jótállással. ==
3-5 évi részfizetésre beszereshetők és közben láthatók

KÁLLAY motor-telepén

BUDAPEST,
Nagymező-utca 43. sz.
Tessék a pontos ezimre ügyelni.

Göblyöt, tenyészmarhát, sertést, lovat, mindnemű gazdasági terményt, birkot, bérlet és eladást előnyösen közvetít **Winkler mezőgazdasági ügynőse, Aisó-Erdősor 10.**

Szivattyukat bármely célra és üzemre, ha venni akar, kérje árjegyzékünket.

Győző Béla és Tsa szivattyú- és fecskendő-specialisták

V., Bárd Aczél-utca 3. sz.
A Vigszínház térső mszedságában.

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók, lovak és egyéb tonyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felállítás mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szent-egyház-utca 2. Telefon: 311.

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és hálhólyag, ugyanem összesen 600 ezer) **F. Berger** and **Fis** legihimmesebb párisi gyártóól legelőnyöbben beszereshetők

POLGÁR SÁNDOR-ná BUDAPEST,

VII., Erzsébet-kört 50. szám
Részletes képes árjegyzék ingyen

Ezen hirdetés beiktudése esetén 15% engedmény. Kivágást a „Gazdasági Lapok”-ból

HALDEK

magnagykereskedése

Bpest, VII., Károly-kört 9.

ajánl rendkívül jutányosan és szakmómet, magas esztraképességű, szavatolt fajazonos

eekendorfi répamagot

kíváló tisztaságú és minőségű **tavaszbükkönyt**

másalak-remeteli és ötrénesi állomásokról

tavaszbuzát (a veszprémi káptalan termése.) **csillagfűtröt**

lohért és kékét,

esibehurt apró- és nagyszemű, aranka-mentességre ölmzárólt

lőherét és luczernát s egyébb tavaszi vetőre szolgáló **takaromány magvakat.**

**Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló**

Köcsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 72. sz.
ajánl mindennemű hintőkocsit.

Bükkfaerdőt, valamint **Öllyfaerdőt** vannak közvetlenül tulajdonosul. Kimerítő ajánlalatok kérek: **Bükktá 41402** alatt **Schwarz József hirdetői irodájába, András-völ 7**

Tojást veszek

minden mennyiségben a legjobb napi árakon. Ajánlatok a következők ezimre kéretnek: **Karl Pfeifer,** Wien, XIII.2. Meisel-Strasse 65.

30 lóerős

benzinkor

kitűnő karban üzem-nagyobbítás miatt előnyös árban eladó. **Üzemben megtekinthető.** Felvilágosítást ad a

Temesvári Kereskedelmi Részvény-Társaság Géposztálya.

Bonyhádi

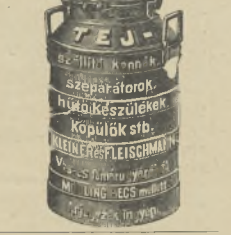
friss fejős-tehenek és tevesz-bikák **jutányosan** áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtök napokon. **Isztók Kispösten,** Üllői-út 24.

Telefon: Kispeszt 1.

Level- és sürgőycím:

Flaschner Sándor
tehenkereskedő

Budapest, Ferenc-kört 40.

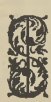
Kocsigyártás.

**Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló**
Köcsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 72. sz.
ajánl mindennemű hintőkocsit.

Stahel és Lenner

**Trier- és lemez-
lyukasztó-gyár**
BUDAPEST.

Ajánljuk **trier- és lemez-
lyukasztó gépeinket** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

**Tőrekrosták és minden
fajta lemezrosta gőz-
cséplő gépek számára. x x x**

ÜRL REZSŐ
 sorfésbizományos
 Budapest, VIII.
 Bérkössy utca 12.
 Telefon: 87-05.
 sovány és liszt állapotban a leg-
 magasabb napi árakon értékesít.

Sertéseket

Ökörpatkók
 alkalmasak, tartósak és olcsók.

„HANN” jeggyel ellátva.
 Kérjen és figyeljen pon-
 tonosan ezen jegyre, mert
 patkóink minden tekin-
 tetben utolérhetlenek!

Rendes csülöpatkók ökrök részére. Szabadalmazott lépatkók,
 első díjakkal kitüntetett patkók, igás és hátsó lovak részére, szak-
 férfiak által legmelegebben ajánlva.

Patkó- és csülökszegek.
 Sróf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok

M. Hann's Söhne RAINFELD
 a/d. Gölsen N. Ö.

Lukfúró v. srófkészülékes hordódugólemezek czég-nyo-
 mottal vagy anélkül, szállításra és beraktározá-
 sra szánt hordókhöz minden nagyságban és mennyiségben.

Minták és árjegyzékek ingyen!

DORN JÓZSEF-féle szab. törekrosta
 mindennemű cséplőgéphez, pótszalmarózáshoz, alsó tisztító szerkezethez.
 Körülbelül 10.000 darab forgalomban.

1905. augusztus hóban
 M. gr. Wenckheim csorvási
 uradalomban 500 keresztli
 búza cséplésnél 247 kg. sze-
 met takarított meg a fá-
 réstával szemben, amit a Be-
 késmezei Gazdasági Egy-
 let igazol. Bel- és külföldi
 gyárosoknak szállított. **Sza-
 bad, törekrostáért teljes
 felüliséget vállalok.** Haj-
 landó vagyok ezen rostát
 bármely cséplőgéphez 14 na-
 pi próbára küldeni és visz-
 szafoadni, ha nem jobb és
 tartósabb, mint bármely
 másfajta törekrosta. Aján-
 lom új tányéros répvá-
 gómat mindenféle nagy-
 ságban, legolcsóbb árak mellett, csukorrépaletet és
 repét kifogástalanul vág. Használt cséplőgép-
 turkátok állandóan veszek és
 eladok jóállás mellett. — Árlappal, bővebb felvilágosítással szolgál.
DORN JÓZSEF gépműhely-tulajdonos **Békés-Csabán.**

Már több mint 23 000 gép lett szállítva!

**Gazdáknak, tejjgazdaságoknak,
 tejkereskedőknek nélkülözhetetlenek**

a Dr. GERBER N. eredeti gépei

a tej savtartalmának, egyes állatok tejo-
 zamának, az összehasonlító takarmányozási
 kísérletek, a tej-eladási szirtartalmának meg-
 vizsgálására és megőrzésére nélkülözhetlen.

Kérjen ingyenes leírást és ár-
 jegyzéket az egyedüli szállítótól:

Dr. N. Gerber's Co. m. b. H.
LEIPZIG.

A német gazdasági egyesületet pénzdi.

44 éremdíj.

Vetőmagvak.

Aicsuthi tengeri, koránérő, bőtermő, 30 korona métermásánként, 10 méter-
 mézán fölül 18 kor, métermásánként, vevő szájkámban.
Bácskai zab, 10 métermásán fölül, alyon, bőtermő, métermásánként 29 korona,
Gomborka, métermásánként 32 korona, vevő szájkámban.

pretteli búza- és rozsalmák, 100 métermásánként wagnona rakva, vevő
Szalma, ponyvával lekötve, 200 korona, zab és árpaszalma 200 korona, vevő
 1000 kővényű 200 korona ab helyszín (kivéve a vasútiállomás mellett). Kiváratra
 rászúrt szállítva, vevő ponyvával lekötve, wagnononként 1000 kővényű 240 korona.
Bor, saját termései érméltői hegyi borok, 1892-1916. évekről, palackokban és hordók-
 ban, 1904, 1905 és 1910. évi asszál hegyi borok, 1904, 1905, 1911. évi 14 korona, 1911.
 évi 18 korona, 1908. évi 22 kor., 1897. évi 20 kor., 1898. évi 20 kor. Érméltői tükör, Rilling,
 Mosler és vörösi borok. Próbaminia 03 literes üvegekben, postacímre 200 korona. Kiváratra
 árjegyzék.

Szamarak, olasz-spanyol keresztűek, 110-125 cm magasaságban, drája 180-200
 korona. Kiváratra árjegyzék.

As árak ab vasútiállomás Székelyhid (szabál) ab v. a. Apáczkivertési őrszék, az árak
 előzőleg behirdetés vagy utakért mellett, melyből esetben az áraknak 1/4 része előre behirdetés
 Zsákkal vevő kiváratra, beszerzésre a azt előzőlegben számlájuk. Megrendelések, a be-
 érkezés sorrendje szerint foglaltatnak.

Gróf STUBENBERG JÓZSEF
 székelyhidi uradalmának számtartói hivatala.

Magyarország földbirtokosaihoz!

A közgazdasági életre eddigelő bányitológ ható, áldatlan politikai viszo-
 nyok, Istennel hála, megoldást nyertek!
 Remélhetőleg a pénzügyi téren is, főleg a jelzálog kölcsön üzleték le-
 bonyolítása most már időzerű lévén, felhívom nagybecsű cimtelket, az eset-
 ben, ha többleteli terheiket konvertálni, vagy jelzálog kölcsönök felvételét
 előzzák, már most nagybecsű megbízásaiikkal, **bizalommal iródnához
 fordulni, hol minden néven nevezendő felvilágosításokkal készség-
 gel, díjmentesen szolgálak.** Így ügyeltek keresztülvétel minden költőg-
 és ételeg nélkül a legolcsóbb feltételekkel, gyorsan, lehető legelőny-
 sabbban lebonyolított. Kiváratra saját költségemen, az ügy megbízáslése vé-
 ggett, a helyszínre utazom.

Saját jól felgottt érdekében kérem, **mielőbb d. megbízásaitak,**
**nehogy a tömeges anyag beérkezése a bankoknál az ügy keresztül
 vitére nagy hasznosítást szenvedjen.**

Egyébként felajánlom szolgáltatásait a gazdaság keretében
 tartozó összes cikk beszerzésére nézve, ugyanint értéktárgyakon,
 műtrágyák, ab., ügykintelt birtokok eladását és vételét, bérletek
 bérbeadását követttem.

Teljes nagybecsűléssel, hazafini üdvözlettel

**Köz- és mező-
 gazdasági szakroda Jaulusz J. János**
 Budapest, VI., Kemnitzer-utca 21. szám. TELEFON: 94-56.

Uj! „Econom“ műtrágyaszórók.
 Burgonyamivelő eszközök.
 Laass-féle répakapáló-gépek.
OSBORNE-ARATÓGÉPEK.

Uj!

Fókraktár:
 Budapest, VI.,
 Váci-körút 57a

Flókraktár:
 Temesvár,
 Gazdavidvar.

KÜHNE E. hazánk legrégibb mező-
 gazdasági géppgyárában **MOSONBAN**

elismerett gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu aczélekek
 Ré- és szántóföld-boronák

Mélyítő- és porhanyító eszközök
 a tavasi szántás helyettesítésére

**„MOSONI DRILL“
 sorvetőgépek.**

MAUTHNER-féle impregnált répamag

csillag jegyü

**a legnagyobb ter-
méseket adja,**

mert nem dugványok-
ról, hanem 6—8 kiló
súlyu tökéletesen ki-
fejlődött anyarépák-
ból tenyésztek.

**Szagnagyobb tápértékü
röpát ad,**

mert az anyarépák
mind egyenként táp-
láló tartalom és ta-
karmánytömeg tekint-
tetében vegyileg meg-
vizsgáltatnak.

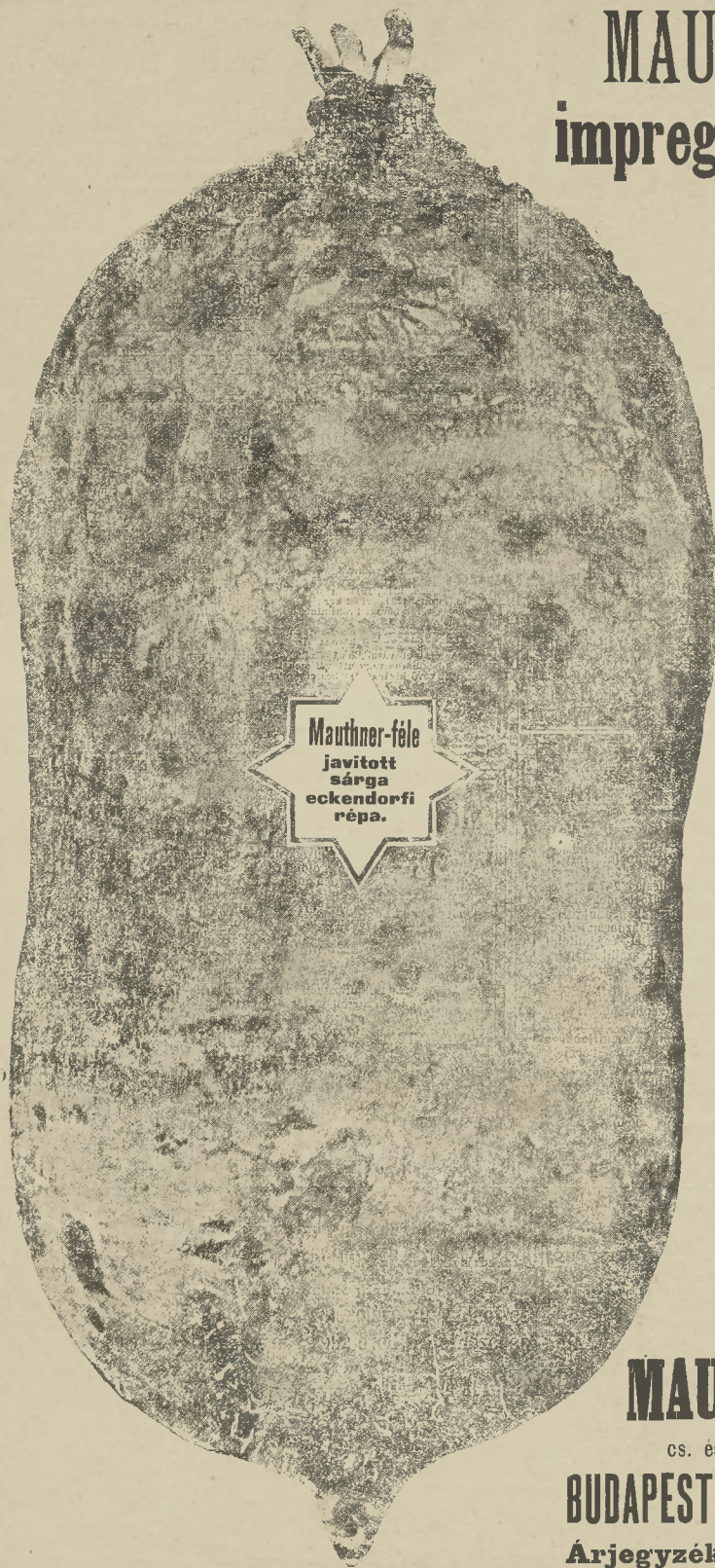
**A legeggyenletesebb ki-
kelést és leggyorsabb
növekedést mutatja,**

mert mindig csak a
legutóbbi termésü friss
mag kerül szétkül-
désre, mely az im-
pregnálás által az el-
képzelhető legjobb tiszt-
tításon ment keresztül.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 33.
IV., Kossuth Lajos-utca 4.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Mauthner-féle
javított
sárga
eckendorfi
répa.

Kizárólagajtisztza őszi szedésű, tehát fagymentes, továbbá jégveres-mentes anyagot ajánlok vételére!!!
Készlet már csak gyökeres 100.000. Árjegyzék bárkinek kívánatra küldetik bérmentve!
Kivonat MICHL ISTVÁN tata-tóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből: **Sima készlet 2 millió.**

A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	Gyökeres		Sima	
	száza	száza	száza	száza		száza	száza	száza	száza		száza	száza	száza	száza
BORFAJ:														
Budai Zöld	1.60	14.			Oportó	1.80	15.	-70	5.	Augustana				2.50
Burgundi			-80	6.50	Othelló	1.80	14.			Calábria				2.15
Erdői (fehér bakar)	2.20	18.	-80	5.50	Vegyes bortaj	1.40	12.	-60	3.	Csaba gyöngye 10 drb si. 3 fr!				20.
Erdélyi loányka			-150	12.	ÖSEMEGFAJ:					10 drb si. 3 fr!				15.
Ezerjő			-80	4.50	Chass. blanc croquant fehér			-80	6.	Ezeréves emlék	10.			8.
Fehér Bogdányi dinka	1.80	16.	-80.	6.50	cornelle blanc			1.20	8.	Ferdinand Lesseps				2.15.
Furmint	1.60	14.	-60	4.50	Fontainebleau			1.20	8.	Genauv orias				1.50.10.
Hárslevelű val. Hegyaljai	1.80	15.	-80	5.	musc. Gama Drome	2.40	20.	1.50.10.		Kecskececs				1.50.8.
Járdovány	1.80	16.	-80	6.50	musc. d'St. Piacre			1.80.12.		Kossuth Lajos				3.20.
Juhfark	1.80	15.	-70	5.	de Nantes			1.80.12.		Madelaine angevine	2-18.			6.50
Múzos	1.60	16.	-80	4.50	Napoleon			1.50.10.		royal	3.50.20.			1.30.3.
Mustos Kadarka			-80	4.50	Vibert			1.50.10.		Malaga				2.50.20.
Olasz rizling			-50	3.50.	Fontain rouse v. piros			1.80.12.		Mellnet (homok király)				2.15.
Ortlieb sárga	1.60	14.			rouge s.	2.40	20.	1.20.8.		Passatutti	2.50.20.			1.20.8.
Rajnai Rizling	1.80	15.	-70	6.50	Imperial rouge	2.40	20.	1.50.10.		Precoce de Malingre	2.50.20.			1.6.50
Rakk			-60	5.	Negropont			1.50.10.		Szemendriai				1.80.10.
Sárléshé	1.80	15.	-60	5.	Ronsard vil.			1.80.12.		Bronners szőlő vil. piros				1.80.10.
Sauvignon			-70	5.	tokay angevine v.	2.40	20.	1.80.12.		Kecskececs sot.				1.60.12.
Semillon			-60	4.50	rouge croquant s.			1.80.7.		Malaga rososa vil.				2.50.20.
Szerémi zöld			-60	4.50	Muscot Alexander szőlő fehér			-80	5.60	Malakoff Ussum sot.	5.			3.20.
Szlanckenka			-80	6.	Caminada	4.50	35.	2.50.20.		Rosa minna di Vacca	3-25.			1.80.12.
Zöld Sylván	1.80	15.	-60	5.50	candia	4.50	35.	2.50.20.		Dodrelábi	2.50.			1.20.8.
Bogdányi dinka			-60	4.50	croquant			1.80.12.		Izabella	2.			1.20.8.
Köröndinka			-60	4.50	dr. Rob. Hogg			2.20.15.		Malaga kék	2.60			2.15.
Szlanckenka	piros	2.50	20.	1.60.10.	Escholats sup.	6.		4.		Ókürsem				1.20.8.
Veltelini			-80	5.	Lahnes Perfect.	3.		5.		Olyveto novve	2.50			1.30.12.
Vörös dinka	1.80	16.	-50	5.	Lunel	3.	18.	1.6.		Trollingi				1.50.10.
Alicante bouscnet	1.80	16.	-70	5.	Ottosal	3.	25.	1.80.12.		Vegyes esomege exquisti fajk	5-35.			2.15.
Aramon	1.80	16.	1.	8.	Pansée	5.		2.50.20.		kiváló jó	3.50.25.			1.50.10.
Carbenet	1.60	14.	-60	4.	di Corail vil. piros	2.50		1.50.10.		chasselas fajok	3.	20.		1.6.
Kadarka nemes			-60	4.	frontignan rouge szőlőfr.	3.50	25.	1.80.12.		Rip. portalis I. oszt.	2.30.20.			1.6.
Menott	1.60	14.	-60	4.	Hamburg	3.50		2-15.		II.	1.80.14.			
Nagy Burgundi	1.60	14.	-70	4.50	Madersfield c.	3.		1.80.12.		Rupestris monticola I. oszt.				

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldemények, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemem visszahozatni a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyet csupán saját kiadásaim számítom fel. A vevők fizetéseit, szolványminőségnek, pernospora, oidiüm és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/2 előleget kérek. — Tel. szám: Bőschen, Budapeston, Frigáiban, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendában előrendű émet és Ostendában még királyi kitüntést, koronás arany érdemkeresztet nyert. — Több ezer elismeréssel tanusodik, többek közt állami, főhercegi s temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

Fr. DEHNE gép- és gőzekegyára
HALBERSTADT-ban.

Ajánlja **gőzekelt** magas feszültségű felülmúlhatatlan legújabb **compound-gőzekemozdonyokkal** mint a jelenkor legkiválóbb gyártmányát.

Uradalomnak kedvező fűtési fűtőtelek.
 Kiválóvetést és minden irányban kívánt felvilágosítást gyáram magyarszági aiant megbizottja ad:

TIMÁR EDE, Budapest, V., Lipót-körut 28.

Stumpf Károly kocsigyártása.

Ajánlja dűsan felzerelt rak-térát minden jellegű kűsz kocsikból, aránylag jutányos árákon. A gyártmány jó minőségű és szilárdságáért kűsznekedik a ősz régi jó hírneve. Gyártótelep és kocsiraktár: Budapest, IX., Soroksári-út sarok és Vágóhid-utca 2.

HONI IPARI

Szabadalmazott

LOSONCZI DRILL

tolókeres sorvetőgép, munkaközben beállítható, alul és fölül vető szerkezettel, szabadalmazott magbeboronálóval.

ELSŐ LOSONCZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
BASCH és TARJÁN mérnökök, **LOSONCZ.**

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozsvári erdélyi rész országos A nagyváradi mezőgazdasági kiállít-mezőgazdasági kiállításon I. díjjal, tásón elismerő oklevél útjával kitüntetve.

A nagyszécsényi tejszövetkezet

részéről közhírré tételik, hogy a 29 szövetkezeti tag által évenként termelendő mintegy

7-800 ezer liter tej

1907. évi október hónap 1-től 1912. évi október hónap 1-ig egymást követő öt évre eladatik.

Venni szándékozók ajánlataikat **Szécsénybe (Nógrádmegye)** a tejszövetkezet központjába, Ruzsinkó Antal kir. tanácsos, szövetkezeti igazgató urhoz folyó évi márczius hó 20-ig terjeszszék be.

Szécsény, 1907. márczius hó 5.

HIRDETÉNY.

Ezennel közhírré tételik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Oszdtálysorsjáték (XIX. sorsjáték) 6. osztályának húszadik f. évi márczius hó 27-161 április hó 25-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

Márczius 27, 28, 30, Április 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 18, 22, 25.

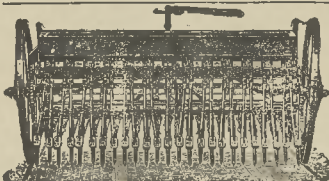
A húzások mindig d. e. 1/2 órákor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a M. kir. szab. Oszdtálysorsjáték húzási termében. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játéktörv. szerint, minden igény különbeni elvezetésének terhe alatt, 1907. évi márczius hó 21-ig eszközleendő.

Budapest, 1907. évi márczius hó 10-én.

Magyar Királyi Szabadalm. Oszdtálysorsjáték Igazgatósága.
 Lukács László. Hazay.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt áron a jelen időnyre SACK RUDOLF elismert kitting gyártmányait, aszélékét, vasboronát, könnyű és szilárd sorvetőgepeit.

szecskavágó- és repavágógepeit kézi, fargány- és gőzhajtásra.

Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gepeit,

a jelenkor legjobb takarmánypároló-készülékeit

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket

Mindenről kimerítő árjegyzék és készteszes felvilágosítások.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavészon-, lon- és jútárugyár Pozsonyban. Háziipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövögyár és háziipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, n. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvákat gépkre és kazlakra, nyers székér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedroket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900. Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,953.240.— kor. Tartalékok 601.243.93

Összesen: 2.554.503.93 kor.

1901 évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor. 1902. " " 59.782.28 " 1905. " " 61.780.80 " 1903. " " 109.331.73

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelőseggel egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet felelősege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgát az igazgatóság.

Legjobb tejfőző a BALTIK

Baltik Separator

nemcsak azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a legelőkelesebb és legmodernebb tejfőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIK kezelését még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Mintán az egész szerkezet el van zárva, szennyezőanyagok eljövését és a gőprések sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern késziseparátorokról írt bírálatunkat.

Baltik Separator Részvénytársaság

magyarországi vezérképvisellete

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 8. szám.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

A BALTIK
RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vaját. Szennsziósa találmány.

TURUL vetőgép

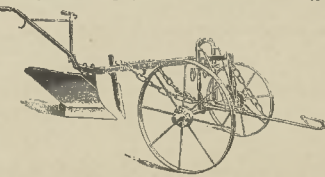
ACZÉL EKÉK

Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból páncezél aczélkormányokkal tégelyaczéltól készült ekefejjel EGYES EGYETEMES ÉS TÖBBVASU EKÉIMET, valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyára.

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond

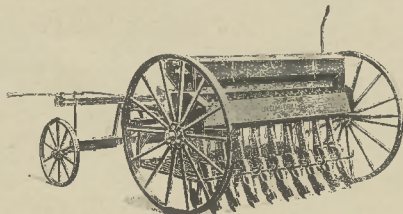
BUDAPEST, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Gőzekéket

gőz-uthengereket és gőz-utmozdonyokat

legökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomással szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42—50.

!!TRÁGYÁZÁS!!

A műtrágyák okszerű alkalmazása

Irta: Cserháty Sándor gazd. ak. tanár. Ára 2 kor.

A szőlő trágyázása.

Irta: Ordódy Lajos. Ára 3 kor.

Megrendelhető az **EGGENBERGER**-féle könyvkereskedésben
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 3. szám.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint **erőnyi alkusz** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásokat eszközölhetem **Jármos és beállítási valók** ökrökben, ugyszintén **1-2 éves ökörinókban** és mindenféle sulyu sovány sertésekben mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretségnél fogva úgy vásárolra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetíthetem.

Kiváló tisztelettel

Sürgöny- és levélczim:

Vermes Sipót, Kolozsvár.

Figyeljünk e védjegyre és óvakodjunk utánzatoktól.

HOMOK KINCSET REJT!

Jutalmazó mellékpar gazdák számára!

Kézi üzem!

Kis befektetési tőke!

Homoktégla gyártó gépek,

ugyszintén mindenféle eszközöket és festőkeket,
ezement-födélcserepek, ezement-padlólapok, ezementövek, itató-vályuk, stb.

gyártásához szállít a

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gasparly & Co.

Markranstädt bei Leipzig.

Különlegességi géppár.

A mi gépeink és eszközeink évek óta vannak használatban saját ezement-árú-gyárunkban és rationalis munkákban bármikor megtekinthetők vásárlás kényeszer nélkül.

Levelezés minden nyelven.

A homok megvizsgálása, próbasajtolás és minták ingyen.

Kívánatra ingyen küldjük a 84-ik számú árjegyzéket

DRÖSSLER KÁROLY cs. és kir. szabad.
gazdasági géppár

Budapest, VI. ker., Váci-körút 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

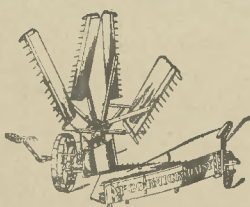
ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinelokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek.

„Daisy” marokrakó aratógép.

Spezialitások:

Kévekötőaratógépek

Marokrakóaratógép

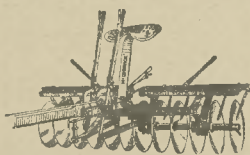
Fúkaszalógépek

Aczél-szénagyűjtőgépek

Széna-forgatógép

Benzinmótorok

takarmánykamra számára és cséplőgép-hajtásra.

Mc. Cormick tárcsásborona.

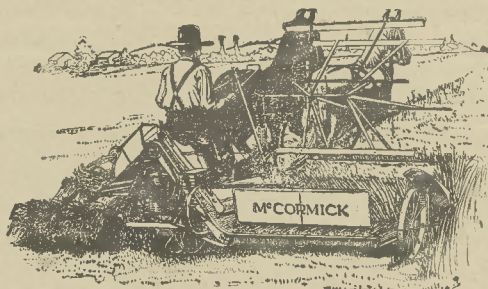
Mc CORMICK

Harvesting Machine Company csikágó aratógéppár.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

KNECHT I. R. igazgató.

Mc. Cormick kévekötő-aratógepe.

„Mc. Cormick” a világ legnagyobb és legrégebbi géppára.

„Mc. Cormick” a jelenkor legjobb és legmegbízhatóbb aratógépei.

„Mc. Cormick” 1907. évi modelljein ismét lényeges javítások vannak.

„Mc. Cormick” aratógépei európai viszonyoknak megfelelően tényleg külön készülnek.

Budapestben állandó gépkiallítás!

„New 4” fúkaszalógép.

Spezialitások:

„Senior” tengeri ültetőgép

(autom. négyzetbe ültet.)

Tengeri-kévekötőaratógép

„Ohio” tengeriszár-tépgép

(egyszeresmind szecsakavágó.)

Tengeri-morzsológép (erőhajtásra.)

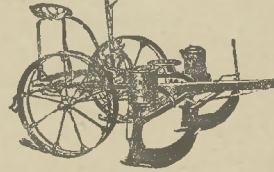
Tárcsásborona

(talóhántásra és lazításra.)

Aczél-lókapa

(tengeri, burgonya, takarmányrépa stb. számára)

Rugófogas boronák

„Senior” tengeriültetőgép.